

748078

748463

BCR3102 - Bacheloroppgave

Reiselivsledelse

Frivillighetsturisme: En kartlegging av motivasjonsfaktorer

*Frivillighetsturisme;
en opplevelse som gjør en forskjell*

Vår 2017

*«Denne bacheloroppgaven er gjennomført som en del av utdannelsen ved Høyskolen Kristiania.
Høyskolen Kristiania er ikke ansvarlig for oppgavens metoder, resultater, konklusjoner eller
anbefalinger.»*

Forord

Denne bacheloroppgaven er skrevet som avsluttende del av vår utdannelse i reiselivsledelse ved Høyskolen Kristiania, våren 2017. Vår tid her har gitt oss mye kunnskap og erfaringer som vi gleder oss til å ta med videre i fremtiden. Med et godt samarbeid har det både vært spennende og lærerikt, og til tider utfordrende. Etter arbeidet med bacheloroppgaven sitter vi igjen med bredere kunnskap og innsikt i et tema som i disse tre årene har vært interessant for oss begge.

Vi vil i denne sammenheng først og fremst takke alle informanter som har stilt opp og gjort dette prosjektet mulig ved å dele sine erfaringer og opplevelser med oss. Videre vil vi takke vår kjære veileder Kjersti Ruud Walaas for hennes engasjement, støtte og veiledning gjennom hele prosessen. Hun har vært til stor hjelp og veiledet oss i riktig retning. Vi vil også takke Elin Berg Hennem for inspirasjon og gode tips, din erfaring hjalp oss godt på vei. Videre vil vi takke alle venner og bekjente som har vært til hjelp og støttet oss. Dere har alle vært til stor hjelp og vi setter stor pris på det. Tilslutt takker vi hverandre for et godt samarbeid med bacheloroppgaven og tidligere eksamener.

Vår tid på Høyskolen Kristiania er nå over. Vi vil takke alle medstudenter og forelesere for godt samarbeid, dere har gjort studiehverdagen vår unik. Vi er nå stolte av å presentere vårt avsluttende arbeid og vil med dette takke for tre fantastiske år!

Vi håper vår bacheloroppgave er lærerik og av interesse.

God lesing!

Oslo, 09.05.2017

748078

748463

Sammendrag

I denne oppgaven har vi sett nærmere på fenomenet frivillighetsturisme. Fenomenet er lite forsket på i Norge, men likevel er det kjent blant nordmenn ettersom stadig flere velger å kombinere reising med frivillig arbeid. Basert på vår interesse for frivillighetsturisme har denne oppgaven som formål å se nærmere på motivasjonsfaktorer som ligger til grunn for å kombinere reising og frivillig arbeid.

I en tidlig fase brukte vi mye tid på litteraturgjennomgang som ga oss god innsikt i temaet, og basert på arbeidet med prosjektskisse 2 kom vi frem til følgende problemstilling: **“Hvilke motivasjonsfaktorer ligger til grunn ved valg av frivillig arbeid i utlandet”**.

For å kunne svare på vår problemstilling utviklet vi tre forskningsspørsmål basert på tre sentrale dimensjoner i henhold til fenomenet, som skulle hjelpe oss med å svare på problemstillingen:

1. Hva kjennetegner opplevelsesdimensjonen ved kombinerings av reising og frivillig arbeid?
2. Foreligger det forskjeller på motivasjonsfaktorer blant norske ungdommer og internasjonale funn?
3. Er motivasjonsfaktorene for å arbeide frivillig i utlandet altruistiske, egoistiske eller en kombinasjon?

Denne avhandlingen har et fenomenologisk forskningsdesign og vi har benyttet oss av åpne, individuelle intervjuer ved datainnsamlingen. Vi har intervjuet åtte informanter som tidligere har kombinert reising med frivillig arbeid. Med utgangspunkt i forskningsdesignet har vi gjort et detaljert analysearbeid med utgangspunkt i fenomenologisk analyse av meningsinnhold. Basert på analysearbeidet har drøftelsen av funn og resultater tatt utgangspunkt i følgende tre temaer som representerer våre tre forskningsspørsmål; opplevelsesdimensjonen, våre funn sammenlignet med internasjonale funn, og forholdet mellom egoisme og altruisme.

Forskningsspørsmålene har lagt et solid grunnlag for å kartlegge motivasjonsfaktorer, og vi har på grunnlag av disse funnet følgende sentrale faktorer; selvutvikling, kulturell neddykking, virkelighetsbilde, opplevelse og å hjelpe.

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING	7
1.1 Bakgrunn	7
1.2 Formål	8
1.3 Problemstilling	9
1.4 Avgrensninger	9
1.5 Oppgavens struktur.....	10
2.0 TEORETISK GJENNOMGANG.....	11
2.1 Historisk tilbakeblikk	11
2.1.1 The Grand Tour	12
2.1.2 Masseturisme	12
2.1.3 Alternativ turisme	13
2.2 Turismens betydning	13
2.3 Frivillighetsturisme	14
2.4 Motivasjonsteori.....	15
2.4.1 Indre motivasjon og ytre motivasjon	15
2.4.2 Reisemotivasjon	15
2.4.3 Behov.....	16
2.4.4 Motiv	17
2.5 Motivasjonsteori og frivillighetsturisme	18
2.5.1 “Shallow volunteers, “intermediate volunteers” og “deep volunteers”	18
2.5.2 Åtte sentrale motivasjonsfaktorer	19
2.5.3 Egoisme, altruisme eller en kombinasjon.....	21
2.6 The Modes of Tourist Experiences.....	22
2.7 Teoretisk oppsummering	25
3.0 METODE	26
3.1 Forskningsdesign og metode	26
3.1.1 Fenomenologi	27
3.1.2 Kvalitativ metode	27

3.2 Datainnsamling.....	27
3.2.1 Det individuelle, åpne intervjuet	28
3.2.2 Semistrukturert intervju.....	28
3.3 Utvalg.....	28
3.3.1 Utvalgsstrategi.....	29
3.3.2 Rekruttering.....	30
3.3.3 Utvalgsstørrelse	30
3.4 Forsker i intervjusituasjonen	30
3.5 Dataanalyse	31
3.5.1 Organisering av tekst.....	31
3.5.2 Transkribering	32
3.6 Fenomenologisk analyse	32
3.6.1 Helhetsinntrykk og sammenfatning av meningsinnhold	33
3.6.2. Koder, kategorier og begreper	33
3.6.3 Kondensering.....	35
3.6.4 Sammenfatning.....	36
3.7 Forskningens kvalitet	36
3.8 Forskningsetikk	37
4.0 ANALYSE OG TOLKNING	37
4.1 Informantprofil	38
4.2 Turistopplevelsen	39
4.2.1 Behov.....	40
4.2.2 Cohens turistmodus	41
4.3 Internasjonale funn sammenlignet med våre	44
4.4 Altruisme, egoisme eller kombinasjon	48
5.0 KONKLUSJON.....	52
6.0 KRITIKK.....	56
7.0 LITTERATURLISTE	57

Figurer:

Figur 1.1 Oppgavens struktur.....	10
Figur 3.1 Koder, kategorier og begreper del 1.....	33
Figur 3.2 Koder, kategorier og begreper del 2.....	34

Vedlegg:

Vedlegg 1: Intervjuguide

Vedlegg 2: Forklaring av modusene til informantene

Vedlegg 3: Transkribert intervju Lena

1.0 INNLEDNING

En reise som inkluderer aktiv deltakelse der man gjør noe nyttig, og samtidig får noe ut av reisen blir stadig mer attraktivt. Det var ikke før i de siste årene at fenomenet frivillighetsturisme ble utbredt i Norge, og det har medført at flere kommersielle reiselivsaktører organiserer og selger pakker til markedet for frivillighetsturisme. Fenomenet ble først kjent i andre land i Europa under betegnelsen «volunteer tourism» eller «voluntourism» (Wearing og McGehee 2013, 5). I Norge er det vanlig å benytte betegnelser som frivillighetsturisme eller barnehjemsturisme. Vi har valgt å benytte betegnelsen frivillighetsturisme i denne oppgaven. Frivillighetsturisme kjennetegnes som en form for turisme som inkluderer ferie og frivillig arbeid enten med dyr, natur og miljø, eller samfunnsbasert arbeid, oftest i land under utvikling (Kilroy). Konseptet er organisert og kjent i Norge for at den reisende selv betaler for et opphold som inkluderer innkvartering, mat og transport, og må arbeide uten å tjene penger. Det er også andre måter å organisere på, der de frivillig ikke betaler for et opplegg, men selve reisen. Dette er i regi av ideelle organisasjoner.

Ifølge Stephen Leslie Wearing og Nancy Gard McGehee (2013) handler frivillighetsturisme om å tilbringe tid med en annen kultur og å bli en del av samfunnet man er i, i tillegg til å oppleve og å lære om livet fra et annet perspektiv. For vertssamfunnet er det ofte nødvendig med frivillige som arbeider og pengene de legger igjen for å bedre levevilkårene for innbyggerne i samfunnet. Frivillighetsturisme tar plass mellom alt fra tettbefolkede urbane byer til regnskog og verneområder, og inkluderer ulike aktiviteter som medisinsk hjelp, kulturell restaurering, bevaring av korallrev og økonomisk og samfunnsmessig utvikling. Populære destinasjoner inkluderer land i Afrika, Asia, Sentral-Amerika og Sør-Amerika (Wearing og McGehee 2013, 6).

1.1 Bakgrunn

Selv med mange muligheter og interessante temaer med relevans for bacheloroppgaven var vi aldri i tvil. I femte semester sto begge uten partner til bacheloroppgaven og var fast bestemt på at frivillighetsturisme var det vi ønsker å skrive om. Heldigvis fant vi hverandre slik at dette kunne muliggjøres. Med blandede følelser om å utføre frivillig arbeid i utlandet og usikkerheten rundt

temaet, var vi spesielt interessert i å se nærmere på hva som motiverer for denne type reiser og hva som er grunnen til at man velger å bruke penger på det. Med en felles interesse, men til dels ulike holdninger til konseptet frivillighetsturisme bestemte vi oss for at dette kunne være spennende å gjennomføre.

Men hva er det som egentlig gjør fenomenet frivillighetsturisme relevant og interessant? Først og fremst antar vi at kombinasjonen av reising og frivillig arbeid stadig blir mer populært fordi det inneholder en opplevelse av verdi og nytte, både for turisten selv og for vertssamfunnet den befinner seg i. Både organisasjoner og enkeltpersoner betrakter denne type reiser som en kombinasjon av å hjelpe andre samtidig som man reiser som en fin ting. Samtidig har det i mange sammenhenger reist seg kritikk i henhold til fenomenet i forhold til egoisme og nytteverdien for samfunnet. Derfor mener vi at motivasjonen for å kombinere reising med frivillig arbeid er et aktuelt og interessant tema for turismeforskning. Sist og ikke minst, er dette et fenomen som ikke ser ut til å forlate markedet med det første.

1.2 Formål

Formålet med oppgaven var å gå dypere inn i fenomenet med hensikt om å oppnå større forståelse for hvorfor noen velger å bruke penger på å reise til utlandet og kombinere ferie med frivillig arbeid. Vi ønsket å finne ut av hva som vektlegges ved denne type reise. En del av formålet var å forklare og beskrive fenomenet, mens hovedformålet var forståelse for motivasjonsfaktorer som trekker de reisende. I tillegg har vi vektlagt opplevelsesdimensjonen da vi har antatt at dette er en sentral komponent ved å reise og arbeide frivillig. Fenomenet er gjerne forsket på internasjonalt, og det finnes ikke mye norsk litteratur på det. Av den grunn ønsket vi å se om motivasjonen blant våre informanter stemte overens eller skilte seg fra de internasjonale funnene. Det kan være at motivasjonen er noe forskjellig basert på blant annet hvilket land en er fra. I følge Alexandra Coghlan og David Fennell (Journal of Nonprofit & Voluntary Sector Marketing 2009) har flere forskere studert motivasjonen bak frivillighetsturisme basert på konseptet om altruisme og egoisme (Siteret i Wearing and McGehee 2013). På grunn av dette har vi sett om våre funn av motivasjonsfaktorer kan betraktes som selvsentretre faktorer, altruistiske

faktorer, eller om de består av en kombinasjon.

1.3 Problemstilling

Med et hovedformål om å få en forståelse for hvilke motivasjonsfaktorer som trekker de reisende til å arbeide frivillig i utlandet har vi tilslutt utviklet følgende problemstilling:

«Hvilke motivasjonsfaktorer ligger til grunn ved valg av frivillig arbeid i utlandet?»

På grunnlag av vårt hovedspørsmål og formålet med undersøkelsen har vi utviklet tre forskningsspørsmål som gir retningslinjer for prosjektet og skal hjelpe oss med å besvare problemstillingen:

1. Hva kjennetegner opplevelsesdimensjonen ved kombinerings av reising og frivillig arbeid?
2. Foreligger det forskjeller på motivasjonsfaktorer blant norske ungdommer og internasjonale funn?
3. Er motivasjonsfaktorene for å arbeide frivillig i utlandet altruistiske, egoistiske eller en kombinasjon?

1.4 Avgrensninger

Frivillighetsturisme er et bredt fenomen med ulike perspektiver der hovedelementene er knyttet til frivillig arbeid med dyr, natur og miljø eller mennesker. Kilroy kategoriserer frivillig arbeid i tre kategorier; samfunnsbasert, miljø og natur og dyr (Kilroy). For å avgrense oppgaven har vi valgt å se på de som har utført samfunnsbasert arbeid i utlandet. Med utgangspunkt i Kilroy sin kategorisering tar prosjektet for seg om alt arbeid som er samfunnsbasert, fra arbeid på et barnehjem, et sykehus eller en skole, til surfekurs. Dette er fordi vi antar at turister som velger samfunnsbasert arbeid inngår i menneskelige relasjoner, og av den grunn krever arbeidet en sterkere forberedelse og motivasjon. Vi ser også at avgrensningen lønner seg på grunn av et begrenset tidsperspektiv, ved at det vil gi en bedre sammenheng mellom informantenes svar om

vi kun forholdt til en del av fenomenet. Vi tar for oss nordmenn i dette prosjektet, dermed har vi ikke mulighet til å si noe om personer fra andre land. Det gjør det spennende for oss i henhold til å sammenligne våre motivasjonsfaktorer med funn fra internasjonale studier. Prosjektet tar i tillegg for seg unge mennesker, derfor kan vi ikke si noe om eldre som velger denne type reise.

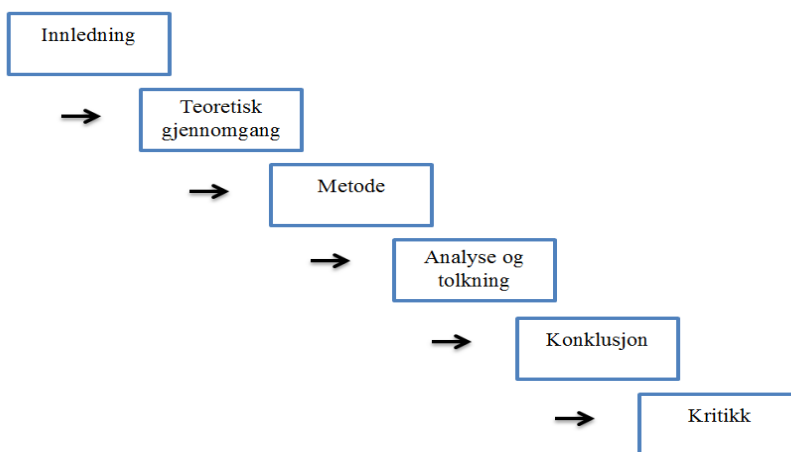
1.5 Oppgavens struktur

Kapittel en består av en generell innledning inkludert bakgrunn for valg av tema, formål med prosjektet, problemstilling og forskningsspørsmål, og tilslutt hvilke avgrensninger prosjektet har. Videre består kapittel to av teori vi har benyttet i henhold til undersøkelsen.

Kapittel tre tar for seg alle de metodiske valgene vi har tatt underveis i forskningsprosessen. Basert på vår problemstilling inkluderer dette blant annet valg av forskningsdesign og metode, utvalgsstrategi, datainnsamlingsmetode og fremgang for dataanalyse. Kapittel fire består av analyse og tolkning av våre funn, inkludert drøfting av funnene opp mot teorien vi har gjennomgått.

Avsluttende består oppgaven av kapittel fem som inkluderer en konklusjon i henhold til våre resultater og funn. Til slutt belyser siste kapittel kritikk til egen forskning. Oppsummert er oppgaven basert på følgende hovedkapitler:

Figur 1.1 Oppgavens struktur

2.0 TEORETISK GJENNOMGANG

En gjennomgang av relevant teori er nødvendig for at vi skal kunne forklare og forstå motivasjonen for å kombinere reising og frivillig arbeid. Dette kapitlet består av ulike forfatters teorier, blant annet Wearing og McGehee, Cohen, og Maslow, for å nevne noen. Vi skal ta for oss et historisk tilbakeblikk inkludert The Grand Tour, masseturisme og alternativ turisme, som en overgang til begrepet turisten og turisme, og ikke minst oppgavens tema frivillighetsturisme. Deretter tar vi for oss motivasjonsteorier, blant annet indre og ytre motivasjon og reisemotivasjon. En del av teorikapitlet tar utgangspunkt i funn fra ulike forskere som har studert hvorfor turister velger å kombinere reising og frivillig arbeid. Dernest består kapitlet av en tilnærming rettet mot turistopplevelsen, med fokus på Erik Cohens fem moduser av turistopplevelsen. Avsluttende består kapitlet av en teoretisk oppsummering, som en overgang til neste hovedkapittel.

2.1 Historisk tilbakeblikk

Historisk sett har mange blitt hindret fra å oppleve andre land og kulturer på grunn av uoverkommelige priser, vanskeligheter med transportsystemer og den kjente «frykten» for å reise fra hjem regionen. Fra historiens begynnelse og frem til sent på 1800-tallet ble fritidsreiser for det meste foretatt av de privilegerte, og ble ikke sett på som en enkel ting å gjennomføre (Wearing og McGehee 2013, 2). Et historisk tilbakeblikk vil gi et innblikk i hvordan turismen startet og hvordan det siden har utviklet seg. Det er relevant i og med at det hjelper oss å se hvordan reisemønstre har endret seg gjennom tiden, og hjelper oss med å forstå hvordan dette har påvirket fenomenet frivillighetsturisme. Et historisk tilbakeblikk vil gi en oversikt over hvordan reisemønstre har endret seg over tid til å nå inkludere reising med en kombinasjon av frivillig arbeid, og hvorfor innhold i reisen har blitt så viktig. Det vil også kunne gi en forståelse for grunnlaget av eksisterende teori om frivillighetsturisme.

2.1.1 The Grand Tour

Fenomenet «The Grand Tour» ble populært på 1600-tallet, og er det fenomenet som best representerer første utvikling av internasjonal turisme. Aristokratiske unge menn fra ulike steder i Europa tok lengre turer til kontinentale Europa i forbindelse med utdanning og av kulturelle grunner. Sosiale verdier var viktig under reisen på denne tiden. Det var etter at fenomenet «The Grand Tour» ble populært at motiver for å reise blant folk sakte men sikkert begynte å endre seg fra religiøse pilegrimsreiser, personlig utvikling, utdanningsreiser og reise for sosial status, til å reise for nytelse og sightseeing. Av den grunn så den industrielle revolusjonen et voksende behov for rekreasjonsmuligheter, og i ettertid ble transportsystemer mer etablert, som førte til at behovet for rekreasjon kunne bli en realitet. Bedret transportsystem førte til en utvikling i både jernbaner, asfaltveier og vanntransport, som igjen førte til hurtig vekst og endring i reisemønster (Wearing og McGehee 2013, 2).

2.1.2 Masseturisme

Utviklingen etter «The Grand Tour», med bedrede transportsystemer og en utvikling i reisemønster førte til økende etterspørsel etter flyreiser blant fritidsreisende. Dette, sammen med utvikling og vekst av stordriftsfordeler førte til at reising ble en handelsvare som kunne selges til et voksende marked med potensielle reisende. Etter dette ble fenomenet masseturisme kjent i 1841, da den første togreisen med Thomas Cook dro fra Leicester stasjon i Storbritannia. Masseturisme ble først ordentlig utbredt på 1900-tallet og ble mer og mer isolert fra den virkelige verden (Wearing og McGehee 2013, 3). Masseturisme ble oppfattet som en flukt til ekstraordinære steder og inneholdt en opplevelse som ikke hadde så mye å gjøre med realiteten rundt (Wearing og McGehee 2013). Masseturismens opprinnelse omhandlet først og fremst søken etter det ukjente, men ble fort “et hjem utenfor hjemmet” hvor de reisende ikke lenger trengte å utsette seg for «fare» ved å møte og tilknytte seg vertssamfunnet siden de nå kunne benytte ulike varer og tjenester i reiselivsnæringen som hotellrommet, uten innlevelse i det kulturelle miljøet omkring (Wearing og McGehee 2013).

2.1.3 Alternativ turisme

Alternativ turisme ble kjent på 1990-tallet som en mer radikal form for bærekraftig reiseliv, og kjennetegner spesielt den siste del av det 20. århundre. Begrepet alternativ turisme forklares som et alternativ til masseturismen (Jacobsen og Eide 2002). Turister begynte å interessere seg for nye og mer spennende reiser. Backpacking, adventure tourism og økoturisme er noen former for alternativ turisme som fremkom på den tiden og har siden vært populært og tatt sin plass på turistmarkedet. Sammenhengen mellom disse formene for turisme, tilknytningen til unge turister og bruk av internett, skapte gode muligheter for alternativ turisme. Nisjemarkeder ble utviklet og det tillot turister til å velge sine reiser som best dekket egne behov og ønsker, og som samtidig opprettholdt et nivå av sosial status. I litteraturen referer begrepet alternativ turisme ofte til en form for bærekraftig reiseliv, spesielt med tanke på samfunn og miljø. Konsekvenser for kulturell tradisjon i vertssamfunnet og miljøødeleggelser er sentrale faktorer i litteraturen (Wearing og McGehee 2013, 4).

2.2 Turismens betydning

Turisme er verdens største næring og en viktig del av folks liv. Noen forbinder turisme med mennesker som reiser, mens andre oppfatter turisme som kommersiell virksomhet. Turisme og reiseliv er ikke bare en samling av ulike aktivitetstyper, men også en betegnelse på former for næringer (Jacobsen og Viken 2014, 43). Gjennom tiårene har turismen vært i stor vekst og blitt en av de raskest voksende næringene i verden, hvor 1 av 11 jobber innenfor turisme (UNWTO 2016). Turismen står for 10 % av verdens bruttonasjonalprodukt, 7 % av verdens eksport, som tilsvarer 1,5 trillioner amerikanske dollar (UNWTO 2016). Turisme er en viktig pådriver for samfunnsøkonomisk utvikling, siden turisme er nært knyttet til utviklingen av den voksende økonomiske sektor i verden og omfatter stadig flere nye destinasjoner. I tillegg har turismen blitt en av de store aktørene i internasjonal handel, og representerer en av de viktigste inntektskildene for mange utviklingsland (UNWTO 2016). Næringen jobber for å tilfredsstille enhver person som reiser, altså turistene. Turist er enhver person som reiser til et sted utenfor hans/hennes ordinære oppholdsområde for kortere tid enn ett år, der formålet er fritid, forretning eller andre,

ikke-betalte oppgaver, og uten at personen må ha overnattet utenfor egen bolig (Lyngnes 2007, 16).

2.3 Frivillighetsturisme

Fenomenet frivillighetsturisme er opprinnelig et europeisk fenomen som ble kjent på grunn av «The Grand Tour». Frivillighetsturisme ble kjent på 1950-tallet, men var på den tid ikke utbredt og forståelsen for fenomenet var ikke stor, og slik forble det i mange år. På denne tiden fantes det svært få prosjekter tilknyttet dette. En av de første organisasjonene som utviklet ulike programmer for reisende som ønsket å arbeide frivillig var The British Trust of Conservation Volunteers i England på. Fenomenet ble betraktet som en mulighet for fremtiden, og ble betegnet som en alternativ form for turisme i likhet med blant annet backpacking og økoturisme (Wearing og McGehee 2013, 5). Interessen for frivillighetsturisme har siden vokst internasjonalt, og har blitt et populært emne i litteratur om turisme. Organisasjoner begynte å benytte reising som en mekanisme for å engasjerer folk i prosjekter som skulle hjelpe et samfunnet, miljøet og vitenskapen. Dette har gitt klarere definisjoner og differensiering fra andre former for turisme. Men likevel har usikkerheten om hva som utgjør frivillighet og turisme begrenset definisjoner og forklaringer. I 2001 utviklet Stephen Leslie Wearing en definisjon av fenomenet frivillighetsturisme. I følge Eliza Marguerite Raymond og C. Michael Hall (Journal of Sustainable Tourism 2008) er denne definisjonen allment akseptert og mye brukt i litteratur (Siert i Ooi og Laing 2010). Men definisjonen har også sine svakheter, da den blant annet ikke tar for seg grensene for frivillighetsturisme og hvordan det manifesterer seg i et bredt spekter av sammenhenger (Wearing og McGehee 2013).

“Volunteer tourism” applies to those who, for various reasons, volunteer in an organized way to undertake holidays that might involve the aiding or alleviating the material poverty of some groups in society, the restoration of certain environments, or research into aspects of society or environment (Wearing 2001, 1).

Definisjonen er anvendelig for vårt formål med tanke på at den tydeliggjør at denne måten å reise på er organisert og består av en ferie. Dette er helt essensielt i konseptet frivillighetsturisme, og er

en viktig komponent for eksempel i henhold til at vi ønsker å se på opplevelsesdimensjonen i en slik reise. I tillegg har vi vektlagt at det frivillige arbeidet skal være organisert. Til slutt bruker vi kun en dimensjon av «siste del» i definisjonen med tanke på at vi kun tar for oss samfunnsbasert arbeid.

2.4 Motivasjonsteori

Motivasjon er prosess som setter i gang, gir retning til, opprettholder og bestemmer intensitet i atferd (Kaufmann og Kaufmann 2005, 113). Begrepet motivasjon har som intensjon å beskrive hva som ligger bak det vi mennesker gjør, hvordan interesser skapes og hva som gjør oss engasjerte, og hvorfor vi velger en handling fremfor en annen. Det psykologiske begrepet sier noe om en tilstand eller en disposisjon hos mennesket i forhold til atferd eller en aktivitet (Lillemyr 2007, 15). Sentral motivasjonsteori er indre- og ytre motivasjon, behov og motiv.

2.4.1 Indre motivasjon og ytre motivasjon

I følge Simone Grabowski (2013) er menneskers atferd påvirket av ens motivasjon. Motivasjonsteori beskriver interne psykologiske faktorer (behov, ønsker og ambisjoner) som medfører handlinger i den hensikt å møte eller tilfredsstille disse faktorene (Wearing og McGehee 2013, 70). Handlinger kan sies å skyldes av enten ytre motivasjon eller indre motivasjon. Forskjellen mellom ytre- og indre motivasjon er om handlingen er avhengig av ytre kontroll eller om handlingen er selvstendig fra ditt indre. Ytre motivasjon handler om kontroll fra noe eller noen utenfor, som har en betydning for handling. Indre motivasjon handler om at vi styres av oss selv, og handlingen skjer på grunnlag av en interesse basert på egne verdier og holdninger (Lillemyr 2007).

2.4.2 Reisemotivasjon

Motivasjonen for å reise viser seg å karakterisere som selvsentrerte faktorer, og er ofte basert på en kombinasjon av å komme seg bort fra en hektisk hverdag og et ønske om avslapping og moro.

Dr. John Crompton (Motivations for pleasure vacation: Annals of Tourism Research 1979) har definerte ni motivasjonsfaktorer for reising; flukt fra hverdagen, leting og evaluering av en selv, avslapping, prestisje, rekreasjon, forbedring av slektskapsforhold, sosial interaksjon, noe nytt og utdanning (Sitert i Wearing og McGehee 2013, 74). De syv første faktorene ble omtalt som «push-faktorer», og er relatert til behov som oppstår fra hverdagen i regionen man bor i. De to siste faktorene omtales som «pull-faktorer» og fungerer som faktorer tilknyttet destinasjonen som gjør at man ønsker å reise. Push og pull faktorer tar utgangspunkt i at motiver for å reise er en kombinasjon av noe som driver turisten til å reise bort (push) og noe som frister turisten til å reise (pull) (Ellingsen og Mehmetoglu 2005, 97). I henhold til frivillighetsturisme kan en faktorer som driver til å reise bort kan være et ønske om å utforske verden og lære noe nytt. Faktorer som frister kan være en spesiell destinasjon eller et spesielt prosjekt.

Reisemotivasjon handler først og fremst om hvorfor folk reiser, og hvordan man begrunner og omtaler sine ferieturer (Jacobsen og Eide 2002, 56). Ifølge Jens Kristian Steen Jacobsen og Kjartan Eide (2002) viser en rekke studier at folk reiser blant annet for å se fine landskap, lærer om andre kulturer eller å besøke slektninger. Spørsmålet om hvorfor folk reiser vedrører tre forhold; hva folk søker på sine reiser, hva som utløser konkrete reisebeslutninger og hvordan folk begrunner sine ferder (Jacobsen og Eide 2002). Jacobsen og Eide (2002) mener reisemotiver kan fremstå som opplagt og entydige, men ofte har ikke turisten reflektert over alle grunnene til at en velger å reise eller i det hele tatt ønsker å avsløre sine faktiske motiver.

2.4.3 Behov

Behov kan forklares som en følt mangel. Det er vanlig å skille mellom primærbehov og sekundærbehov. Primærbehov er medfødte og naturlig behov, for eksempel behov for mat og drikke. Sekundærbehov er psykologiske eller tillærte, som for eksempel selvfølelse og prestisje (Ibenfeldt 2015). I følge Ole Fredrik Lillemyr (2007) omhandler motivasjonsteori ofte begrepet behov, fordi flere mener at motivasjonen til mennesker underliggjer noen grunnleggende behov (Lillemyr 2007, 46). Vi velger å benytte oss av behovsteori i forhold til å kartlegge opplevelsedsdimensjonen i henhold til en reise kombinert med frivillig arbeid. Vi antar at individuelle behov har medvirkning på hva den enkelte definerer som viktig i henhold til

turistopplevelsen. Basert på dette velger vi å ta utgangspunkt i teorien om «tre sett av behov». Noen psykologer mener at det finnes tre sett av behov, omtalt som “makt-behov”, «tilhørighetsbehov» og «oppnåelsesbehov» (Schiffman, Kanuk og Hansen 2012).

Makt-behov omhandler et behov for makt og kontroll relatert til mennesker og omgivelser rundt oss. I henhold til frivillighetsturisme vil det for eksempel kunne være et behov tilknyttet status og et ønske om å oppnå respekt for å ha utført frivillig arbeid.

Tilhørighetsbehov dreier seg om behovet for vennskap, anerkjennelse og tilhørighet. Menneskelige relasjoner blir her svært viktig. I forhold til frivillighetsturisme vil det kunne være å arbeide frivillig med et ønske om å møte mennesker med like verdier som en selv.

Oppnåelsesbehov dreier seg om et behov for å utvikle seg selv. Det kan for eksempel være å nå et mål en har satt seg eller å utfordre seg selv. I henhold til frivillighetsturisme vil slike behov kunne være sentrale for eksempel i forhold til å utfordre seg selv både fysisk og psykisk, eller personlig utvikling.

2.4.4 Motiv

Begrepet motiv har i tillegg til behov vært sentralt i motivasjonsteorien. Oddbjørn Evenshaug og Dag Hallen (Barne- og ungdomspsykologi 1991) hevder at begrepet brukes om en disposisjon eller en tilstand i et individ som gir energi eller retning til tanke og handling. (Sitert i Lillemyr 2007, 46). I reiselivet brukes begrepet motiv som en betegnelse på drivkrefter til den reisende. Motiv er altså en betegnelse på ulike krefter som setter et menneske i bevegelse og hva som får et menneske til å utføre handlinger (Jacobsen og Viken 2014, 146). Leon G. Schiffman, Leslie Lazar og Håvard Hansen (2012) mener denne drivkraften blir produsert av spenning som er til stede på grunn av et behov som ikke er tilfredsstillt, og hvert enkelt individ vil bestrebe etter å redusere spenningen ved å tilfredsstille sitt manglende behov (Schiffman, Kanuk og Hansen 2012, 99).

2.5 Motivasjonsteori og frivillighetsturisme

I følge Grabowski (2013) er det ingen motivasjonsfaktorer som viser seg å være mer gjeldende enn andre, og motivasjonsfaktorer vil variere med utgangspunkt i individets verdier, personlighet og hvilken fase i livet man befinner seg. Likevel finnes det en rekke studier med ulike teorier tilknyttet motivasjon basert på en rekke kriterier som for eksempel altruisme og egoisme (Wearing og McGehee 2013).

2.5.1 “Shallow volunteers, “intermediate volunteers” og “deep volunteers”

Som alle andre turister reiser dem som arbeider frivillig i utlandet for å avdekke et eller flere behov. Michelle Callanan og Sarah Thomas (Niche Tourism: Contemporary Issues, Trends and Cases 2005) utviklet et rammeverk rundt ulike turisttyper, og kom frem til tre ulike typer basert på følgende seks kriterier (Siteret i Wearing og McGehee 2013):

1. Destinasjon
2. Varighet på prosjekt
3. Fokus på opplevelse (altruistisk eller egeninteresse)
4. Kvalifikasjoner
5. Aktiv eller passiv deltakelse
6. Nivå på bidrag til lokalbefolkning

Disse seks kriteriene ble utgangspunktet for de tre turisttypene; «shallow volunteers», «intermediate volunteers» og «deep volunteers». «Deep volunteers» kjennetegnes ved at de tenker mindre på sine personlige interesser og mer på samfunnet hvor de arbeider frivillig. Det vil si at selve opplevelsen som regel ikke er det viktigste og mest meningsfulle, men selve prosjektet de er en del av er viktig. «Shallow volunteers» er mer opptatt av selvutvikling og karrieremuligheter basert på arbeidet de gjør. «The intermediate volunteers» er en mellomkategori av disse to ytterpunktene der både samfunnets interesser og egne interesser verdsettes (Wearing og McGehee 2013, 76).

2.5.2 Åtte sentrale motivasjonsfaktorer

I følge Grabowski (2013) er det åtte motivasjonsfaktorer som viser seg å være spesielt relevante ved frivillighetsturisme:

1. Altruisme

Handler om viljen til å gjøre ting som medfører fordeler for andre, selv om det resulterer i ulempe for deg selv. Altruisme kan betraktes som det motsatte av egoisme (Cambridge Dictionary), men i følge C. Daniel Batson og Laura L. Shaw (Evidence for altruism: toward a pluralism of prosocial motives 1991) er altruisme og egoisme det samme grunnet et felles motivasjonsmessig mål om å styrke noens velferd. Altruismen har som mål å øke velferden i altruistiske sammenhenger og til andres fordel, og egoisme er å øke velferden for seg selv og egne interesser (Sitert i Wearing og McGehee 2013). Når det gjelder motivasjon blant mennesker handler altruisme om å handle for å hjelpe andre. Det betyr ikke at mennesket som handler ikke kan finne glede ved handlingen selv, men primært er målet å gjøre noe positiv for andre (Oekonomi).

2. Reise

Frivillighetsturisme inkluderer reising, som regel til et land i utvikling i den hensikt å hjelpe til med spesifikke oppgaver for å bedre utviklingen i samfunnet de befinner seg (Wearing og McGehee 2013). Av den grunn kan reisen i seg selv være en motivasjonsfaktor dersom man velger dette fremfor for et frivillig prosjekt i hjemlandet. Sue Broad (Tourism Recreation Research 2003) og Harng Luh Sin (Volunteer tourism: involve me and I will learn? 2009) hevder at hovedforskjellen mellom en frivillig og en frivillig turist er ønsket om å reise (Sitert i Wearing og McGehee 2013, 79).

3. Eventyr/oppdage

Å reise er en viktig motivasjonsfaktor for frivillighetsturisme, og av den grunn er ofte ønske om å oppdage noe nytt sentralt. En del av motivasjonen vil derfor være ønsket om å reise til et annet sted hvor en kan oppleve ukjente og nye ting (Wearing og McGehee 2013). Dette referer blant annet til Philip L. Pearce (Tourist Behaviour: Themes and Conceptual Schemes 2005) turist motivasjon om “nyhet” som en viktig motivasjon for å reise (Sitert i Wearing og McGehee 2013).

Som en del av reising er det å oppdage noe nytt ofte sentralt, og i den sammenheng blir selve destinasjonen en viktig del av opplevelsen (Wearing og McGehee 2013).

4. Sosial interaksjon

Sosial interaksjon handler om ønsket om å få mulighet til å være sammen med andre mennesker som “ligner en selv”. Mennesker som deler samme egenskaper og verdier. Forskning har vist at denne faktorer i større grad relateres til eldre mennesker, det vises blant annet av Anne Campbell (The importance of being valued: solo grey nomads as volunteers at the National Folk Festival 2009) (Sitert i Wearing og McGehee 2013). Sosial interaksjoner referer i stor grad til behovet for tilhørighet der anerkjennelse og vennskap og behovet for å møte likesinnede står sentralt.

5. Selvutvikling

Motivasjonen dreier seg om ønsket og behovet om å utvikle seg selv. I følge Wearing (2013) har selvutvikling vist seg å være en viktig faktor, spesielt i forhold til å utvikle nye holdning og egenskaper under oppholdet. Denne faktoren er mest relatert til yngre mennesker, og ofte sett i sammenheng med å ha et friår. Mange reiser for eksempel etter de er ferdig på videregående skole og har et ønske om å utfordre seg selv på flere måter, både fysisk, mentalt og følelsesmessig (Wearing og McGehee 2013). Motivasjonen består dermed av en blanding av å reise til et nytt sted, oppdage nye ting og basert på dette utvikle seg selv. Denne motivasjonsfaktoren referer til behovet for oppnåelse, hvor behovet er selvsentrert i form av å nå personlige mål.

6. Profesjonell utvikling

Flere aktører som organiserer frivillig arbeid har som mål å tiltrekke unge mennesker, ofte de som har et friår (Wearing og McGehee 2013). Sue Broad og John M. Jenkins (Journeys of Discovery in volunteer tourism: international case study perspectives 2008) sier at en av hovedgrunnene blant unge som har et friår velger å arbeide frivillig er for å forbedre CV-en og å gjøre seg selv mer attraktiv i jobbsammenheng, i tillegg til å hjelpe andre og å reise (Sitert i Wearing og McGehee 2013). I følge Wearing (2013) er det også normalt at eldre mennesker tar en pause fra jobb eller annet for å tilegne seg nye ferdigheter som kan kunne føre til nye karrieremuligheter. I mange sammenhenger kan denne motivasjonsfaktoren knyttes opp mot

turisttypen «intermediate volunteers» der både altruistiske og egoistiske grunner er viktig. Samtidig vil de selvsentrerte faktorene spille en stor rolle, da det er snakk om videre karriere.

7. Kulturell neddykking

Kulturelle normer og tradisjoner fungerer som en “pull faktor” for å lære mer om “andre” kulturer. I følge Pearce (Journal of Sustainable Tourism 1995) er ønsket om å møte en ny kultur og til en viss grad bli en del av kulturen viktig for mange som arbeider frivillig, og er i tillegg nært assosiert med det en backpacker søker. Sally Brown og Xinran Y. Letho (Current Issues in Tourism 2005) har funnet at denne dimensjonen er en som viser seg å være spesielt gjeldende (Sitert i Wearing og McGehee 2013). De mener at denne faktoren ikke er like vanlig for typisk turisme som charterturisme, og det førte dem videre til å argumentere for at frivillig turister søker etter autentisitet i opplevelsen. Autentisitet er et begrep som er brukt forskjellig i henhold til ulike kulturelle ytringer. I denne sammenheng kan begrepet benyttes som noe som gir seg ut for å er ekte og sant (Lyngnes 2007, 143).

8. «Riktig tid, riktig sted»

I en kombinasjon av altruistiske og egoistiske grunner, er «riktig tid, riktig sted» med på avgjørelsen med å foreta en reise med frivillig arbeid. Turistmarkedet består av en rekke produkter som til enhver tid er ledig for kundene. Grunnen til at noen velger å arbeide frivillig i et samfunn i stedet for å reise dit uavhengig av dette kan ha flere grunner, som hvilken fase man er i livet. Selv om det er å ha et friår mellom videregående og høyere utdanning eller for karriereendring har de tid og penger til å reise (Wearing og McGehee 2013). I tillegg tilbyr mange aktører for frivillig arbeid i utlandet mulighet til å komme nærmere samfunnet man er en del av, og man kan også bo hos en vertsfamilie. Dette er en mulighet som ikke nødvendigvis alltid er like tilgjengelig for en turist. Det referer til at autentisitet i opplevelsen kan være viktig.

2.5.3 Egoisme, altruisme eller en kombinasjon

I følge Grabowski (2013) er det få studier som tilsies at den primære motivasjonen for å gjennomføre frivillig arbeid er altruistisk. Men ifølge Brown og Letho (2005) viser en rekke studier at de som velger å gjennomføre frivillig arbeid som en del av en reise har et

underliggende ønske om å hjelpe til i et samfunn hvor det trengs (Sitert i Wearing og McGehee 2013). I følge Grabowski (2013) har altruisme vært veldig sentralt i de tidligste studiene av motivasjon bak frivillighetsturisme, og gjerne blitt betraktet som hovedmotivasjonen. Senere studier har som regel mer fokus på at personlige behov og ønsker må sees i sammenheng med altruisme. Dette har også ført til et mer realistisk overblikk om at motivasjonen ikke kan betraktes som enten altruistisk eller egoistisk, og de frivillige arbeiderne kan ha ulik motivasjon (Wearing og McGehee 2013). Kate Simpson (Journal of International Development 2004) har studert motivasjonen til unge bak frivillighetsturisme med fokus på hvilken periode i livet de befant seg, og studiet viste at det var en relevant faktor. Basert på reisende som har et friår fra skole og høyere utdanning eller jobb fant hun at motivasjonen var veldig egoistisk på overflaten (Sitert i Wearing og McGehee 2013).

I følge Wearing og McGehee (2013) er altruisme en av de mest kjente motivasjonsfaktorene som assosieres med frivillighetsturisme. I flere tilfeller kan det være at flere frivillige turister skjuler sin selvcentrerte motivasjon bak sine altruistiske grunner. Wearing og McGehee (2013) hevder at selvoppgagelse under en reise ikke er til å unngå, og at det heller ikke skal sees på som kun egoisme. I følge McGehee (2013) er kombinasjonen av altruisme og selvoppgagelse en sterk mekanisme for samfunnsendring. Så lenge altruisme er en del av det hele er potensialet for endring av både et samfunn, et menneske og verden stor (Wearing og McGehee 2013).

2.6 The Modes of Tourist Experiences

Det finnes et mangfold av turister og turisttyper, flere forskere har prøvd å forstå og kategorisere turister og forsøkt å forklare og forutsi turistenes adferd. I 1972 utarbeidet Erik Cohen en turisttypologi, en klassifisering av turister, hvor han utarbeidet fire kategorier ut i fra turistens ønske om nyhet versus det familiære (Cohen 2004, 39). Denne klassifiseringen fikk mye kritikk blant annet fordi den ikke sa noe om hvorfor folk reiste og deres motivasjon (Ellingsen og Mehmetoglu 2005, 168). I 1979 utviklet Cohen en turisttypologi der han formulerte fem turistmodusene som forklarer hvorfor turisten reiser, og hvilke opplevelser de søker. Cohen utviklet modusene ved å analysere ulike betydninger som interesser for og forståelse av andre kulturer, deres sosiale liv og naturlige miljø (Cohen 2004, 69).

Hensikten var å finne forskjeller mellom ulike turister basert på deres motiv for å reise. Modusene vurderer turistens opplevelse, ønsker og motiver. Vi benytter Cohens moduser som et hjelpemiddel for å besvare spørsmålet om hva som gjør opplevelsesdimensjonen viktig i forbindelse med reising og frivillig arbeid. Dette spørsmålet skal hjelpe oss med å kartlegge behov og ønsker tilknyttet oppholdet og opplevelsen for å klargjøre motivasjonsfaktorer. De fem turistmodusene er følgende:

Rekreasjonsmoduset

Reisen som en rekreasjonsopplevelse kan tilsvare alle former for underholdning. Rekreasjonsturister trives med pseudohendelser, det vil si hendelser som er falske, uekte og iscenesatt. Det viktigste er å more seg med underholdning som for eksempel kino (Ellingsen og Mehmetoglu 2005). Turisten ønsker å oppnå en følelse av velvære i en slik opplevelse, i tillegg muligheten til å lade opp de fysiske og mentale kreftene. For denne turisten er det å «lade opp batteriene» det som motiverer for å reise, altså push- faktor som driver de vekk. De ønsker ikke å oppnå selvrealisering eller å utvikle seg selv. Rekreasjonsturisten finner opplevelser på destinasjonen interessante, men de har ikke nødvendigvis noen formening om hva de vil oppleve, og hvor de vil reise. For rekreasjonsturisten er autensitet i opplevelsen ikke viktig, målet er rekreasjon, nytelse og underholdning (Apostolopoulos, Leivadi og Yiannakis 1996, 94-96).

Adspredelsemoduset

Dette moduset kjennesteger turister som er ute etter en midlertidig flukt en rutinepreget hverdag., Det er de push-faktorer som flukt fra en kjedelig hverdag som motiverer for å reise (Ellingsen og Mehmetoglu 2005). Her kan vi se at motivasjonsfaktoren til turistene i atspredelsesmoduset stemmer med motivasjonsfaktoren «flukt fra hverdagen» som Crompton utviklet i 1979. Turisten ser på sin hverdag som meningsløs, derfor er ønsket om å «helbrede» kropp og sinn sentralt. Turisten synes gjerne hverdagen består av mye forpliktelser, og søker derfor fritid og ønsker å komme seg vekk. I likhet med rekreasjonsturistene, har opplevelser og autensitet heller ikke en stor betydning (Apostolopoulos, Leivadi og Yiannakis 1996, 96-97). Adspredelsemoduset kan for eksempel referere til en sydenferie der flukt fra hverdagen er motivet.

Opplevelsesmoduset

Turisten som er i opplevelsesmoduset er klar over sin egen fremmedgjøring fra hverdagslivet og derfor søker de autentisitet andre steder. De forvandler med andre ord det samfunnet de lever i ved å lete etter mening i andres liv (Ellingsen og Mehmetoglu 2005). Turisten i opplevelsesmoduset oppnår autentiske opplevelser utenfor egen kulturell verden, der de kan oppleve noe annerledes og nytt, for eksempel kan dette være en annen kulturell livsstil. Turisten i dette moduset er motivert for å reise siden de søker etter det autentiske, noe som gjør at de er drevet av pull-faktorer. Selv om turisten søker etter det autentiske og annerledeshet et annet sted, vil de aldri ta til seg destinasjonens "levemåte". De vil alltid være en turist blant det autentiske (Apostolopoulos, Leivadi og Yiannakis 1996, 98). Turisten i dette moduset vil gjerne dra steder der masseturismen ikke drar, der de kan oppleve nye kulturer og autentisitet.

Utforskermoduset

I utforskermoduset prøver turister å søke etter mening og mange alternative kilder til autentisitet. Turisten kjennetegnes ved at de engasjerer seg for det autentiske i andre menneskers liv - til menneskene i samfunnet de befinner seg, men likevel forplikter de seg ikke helt til det. Turisten sammenligner ulike kulturer og kategoriserer de etter ulike typer alternativer til autentisitet, med et mål om å finne en kultur som kan tilpasses egne ønsker og behov i den hensikt "å finne seg selv" (Apostolopoulos, Leivadi og Yiannakis 1996, 100). I et forsøk på å tilfredsstillere egne behov og et håp om å "finne seg selv" er det er ikke alltid de vet hva de søker og hvilken mening de leter etter. De er ikke nødvendigvis klar over hvilke behov de har, men de prøver å sammenlikne ulike varianter for autentisitet for å finne en kultur som best imøtekommer deres behov (Ellingsen og Mehmetoglu 2005). Turistens motiv for å reise er drevet av pull-faktorer, faktorer som driver deg til en destinasjon og i denne sammenheng et ønske om å finne mening i tilværelsen med andre mennesker fra en annen kultur. Søken etter mening kan medføre en type livsstil der turisten går fra kultur til kultur uten å være fullstendig klar over hvem man er og hvor man hører hjemme (Apostolopoulos, Leivadi og Yiannakis 1996, 100).

Det eksistensielle moduset

Turister i det eksistensielle moduset blir engasjert og fordypet i fremmede kulturer (Ellingsen og Mehmetoglu 2005). Det som kjennetegner en eksistensiell turist er at de søker etter opplevelser

som gir mening og som er av betydning (Apostolopoulos, Leivadi og Yiannakis 1996, 100). Turisten er fullt forpliktet til et valgt samfunn, men det er ikke nødvendigvis turistens opprinnelige samfunn. Det eneste meningsfulle i livet for denne turisten er det nye samfunnet. Noen turister kan knytte seg helt til det nye samfunnet og starte et nytt liv fordi de ønsker å være en del av lokalbefolkningen. Dette kan gjøre at de ikke lenger blir sett på som turister. Men på grunn av årsaker som familie, har de nødvendigvis ikke mulighet for å flytte permanent, som gjør at de må bevege på seg mellom to samfunn og fortsatt er turister (Apostolopoulos, Leivadi og Yiannakis 1996). Det nye samfunnet kan være en kultur som er helt ukjent og nytt for turisten. Turister i det eksistensielle moduset vil gjerne dra et sted hvor de har en tilknytning som for eksempel røtter eller slektninger (Apostolopoulos, Leivadi og Yiannakis 1996, 101).

2.7 Teoretisk oppsummering

Vi har i dette kapitlet fremstilt teori med relevans for vårt prosjekt, først og fremst med et utgangspunkt i et historisk tilbakeblikk og turismens betydning i henhold til frivillighetsturisme. Tilknyttet motivasjonsteori valgte vi å ta utgangspunkt i indre og ytre motivasjon, før vi gikk dypere inn i teori om reisemotivasjon der vi benyttet motiv- og behovsteorier med fokus på behovet for makt, tilhørighet og oppnåelse. Oppsummerende ønsker vi å se på motivasjonen for å kombinere reising med frivillig arbeid med fokus på opplevelsesdimensjonen i henhold til reisen basert på Cohens fem opplevelsesmoduser. Videre har vi benyttet eksisterende teori om motivasjon bak frivillighetsturisme for å kunne foreta en sammenligning med våre funn, med fokus på følgende åtte motivasjonsfaktorer: Altruisme, reise, eventyr/oppdage, sosial interaksjon, selvutvikling, profesjonell utvikling, kulturell neddykking og «riktig tid, riktig sted». I henhold til eksisterende motivasjonsteori bak frivillighetsturisme har vi også benyttet oss av forholdet mellom altruisme og egoisme, i sammenheng med turisttypene «deep volunteers», «intermediate volunteers» og «shallow volunteers».

3.0 METODE

Samfunnsvitenskapelig metode dreier seg om hvordan vi skal gå fram for å få informasjon om den sosiale virkeligheten, hvordan informasjonen skal analyseres, og hva den forteller oss om samfunnsmessige forhold og prosesser. Det dreier seg om å samle inn, analysere og tolke data (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 25). I samfunnsvitenskapelig metodelære er det vanlig å skille mellom kvalitativ og kvantitativ metode. I kvalitativ metode går en mer i dybden ved hjelp av for eksempel dybdeintervjuer, mens kvantitativ metode består av for eksempel spørreundersøkelser egnet for et stort kvantum respondenter (Johannessen, Kristoffersen og Tufte 2016).

Dette kapitlet består av en fremstilling av valg vi har tatt i forhold til forskningsdesign og metode som representerer fremgangsmåten for vårt prosjekt. Kapitlet tar først for seg metode og retning vi har valgt for prosjektet på grunnlag av vår problemstilling og formål. Basert på dette fortsetter kapitlet med fremgang for datainnsamling. Videre tar vi for oss utvalg av informanter med en redegjørelse av utvalgsstrategi, rekrutteringsprosessen og utvalgsstørrelse. Derneft består kapitlet av dataanalyse som belyser fremgangsmåten med arbeidet med datamaterialet. Kapitlet avsluttes med en beskrivelse av viktige forhold ved forskning, inkludert reliabilitet, validitet og forskningsetikk.

3.1 Forskningsdesign og metode

For å svare på vår problemstilling har vi valgt å gå frem ved hjelp av et kvalitativt forskningsdesign og metode. Forskningsdesign handler om å vurdere hvordan et prosjekt kan gjennomføres fra start til mål, og dette valget er av stor betydning fordi det påvirker forskningens validitet og reliabilitet. Ved kvalitative undersøkelser finnes det en rekke forskningsdesign som kan benyttes, Johannessen, Tufte og Christoffersen (2016) trekker ut fire som er mye brukt ved kvalitative studier; fenomenologi, grounded theory, etnografisk design og casedesign. Vi har valgt å følge et fenomenologisk forskningsdesign.

3.1.1 Fenomenologi

Fenomenologi i sammenheng med kvalitativ design handler om å beskrive mennesker og deres forståelse i henhold til et fenomen, som i vårt tilfelle er frivillighetsturisme. Studiet går på individnivå, og væremåte og subjektivitet er sentralt. Målet vårt er en beskrivelse av perspektiver, opplevelser og forståelse av våre informanter. Våre informanternes erfaringer med, opplevelse av og forståelse for fenomenet frivillighetsturisme er sentralt for å forstå motivasjonen. Vi valgte å benytte et fenomenologisk design for å kunne beskrive våre informanternes individuelle perspektiver, opplevelser og forståelseshorisont i hensikt om å oppnå bredere forståelse for motivasjonen bak (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016).

3.1.2 Kvalitativ metode

I kvalitativ metode er forståelse for og beskrivelse av hvordan mennesker oppfatter verden og hvilke relasjoner som er viktige sentralt (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). Med ønsket om å finne ut av hva som motiverer for frivillig arbeid i utlandet og hva fenomenet frivillighetsturisme betyr for de enkelte egnet det seg med kvalitativ metode. Vi valgte kvalitativ metode fordi vi ønsket å gå i dybden av fenomenet og se grundig på hvert enkelt individ, hva som påvirket dem og grunnen til at dem ønsket å dra på en ferie hvor dem betalte ganske mye for å bidra med arbeid. Metoden åpnet for at våre informanter kunne uttrykke seg mest mulig, slik at vi kunne oppnå forståelse og mening.

3.2 Datainnsamling

En kvalitativ studie består som regel av få enheter der data samles inn som ord. Det finnes flere metoder for innsamling av kvalitative data, blant annet det individuelle, åpne intervjuet, fokusgrupper og observasjon. Vi har gjennomført individuelle, åpne intervjuer ansikt til ansikt, med et semistrukturert utgangspunkt (Jacobsen 2015).

3.2.1 Det individuelle, åpne intervjuet

Individuelle, åpne intervjuer kjennetegnes ved at undersøker og informant prater som vanlig under dialog (Jacobsen 2015, 145). Grunnen til at vi valgte individuelle, åpne intervjuer er metodens fleksibilitet, den kan brukes nesten overalt og den gjør det mulig å få fyldige og detaljerte beskrivelser. Metoden egner seg ved ønsket om å studere mening, holdninger og erfaringer. Gjennom samtaler oppnådde vi forståelse og kommenterte ulike utsagn, og gjorde at vi videre kunne beskrive intensjoner, tanker, følelser og meninger (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2013). Dette passet godt til vårt tema om motivasjon bak frivillighetsturisme, og derfor passet individuelle intervjuer til vårt formål blant annet fordi vi så behovet for at informantene skulle ha frihet til å uttrykke seg, dele meninger og holdninger. Vi intervjuet alle ansikt til ansikt, og det åpnet for en tett dialog. PC og opptak ble benyttet under intervjuene med hensyn til informantenes rettigheter.

3.2.2 Semistrukturert intervju

Gjennomføringen av intervjuene baserte seg på semistrukturert intervjuer med åpne spørsmål, det vil si at vi på forhånd hadde utviklet en overordnet intervjuguide. Intervjuguiden fungerte som et hjelpemiddel med spørsmål der rekkefølgen og temaer varierte. Intervjuene hadde en viss standardisering som var at alle informantene fikk de samme spørsmålene. En fordel med standardiseringen var at det gjorde det enklere å sammenligne svar, spørsmål for spørsmål, som var gunstig for oss når vi skulle finne likheter og forskjeller (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016).

3.3 Utvalg

Å velge informanter som skal være med i en undersøkelse er viktig i all samfunnsforskning. Ved kvalitative undersøkelser ønsker vi å komme tett innpå personer i den målgruppen vi er interessert i å vite noe om, derfor er det viktig å velge den målgruppen som kan svare på problemstillingen. Rekruttering av informanter i kvalitative undersøkelser har et klart mål, så tilfeldig trekking av et

utvalg er lite egnet. Vi ønsker informanter som er relevante og interessante basert på formålet med undersøkelsen (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 113).

3.3.1 Utvalgsstrategi

Ved valg av informanter gikk vi frem strategisk med utgangspunkt i en definert målgruppe (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). Målgruppen var unge som hadde gjennomført samfunnsbasert frivillig arbeid som turist. Med utgangspunkt i målgruppen samlet vi inn informanter basert på følgende kriterier:

1. Informantene var mellom 18 og 26 år da arbeidet ble utført
2. Det frivillige arbeidet var planlagt og organisert på forhånd
3. Arbeidet pågikk i minst tre uker

Kriteriet om alder valgte vi på grunn av ønsket om å studere motivasjonen til unge mennesker. Kriteriet om at det frivillige arbeidet skal ha vært planlagt og organisert på forhånd valgte vi fordi da har den reisende på forhånd bestemt seg for at den ønsket å bruke penger på dette, og vi tror at det kan påvirke motivasjonen. I tillegg var dette et relevant kriterium da vi ønsket å studere hvorfor de valgte å bruke mye penger på det. Flere velger å reise med en aktør som tar en andel penger for å organisere reisen, og det medfører derfor mer utgifter for den reisende og tillegg blir kombinasjonen av å reise og å arbeide klargjort. Dem som velger en organisasjon som ikke tar en andel av pengene, men likevel planlegger og ordner på forhånd har uansett et formål om å utføre arbeidet og det er av betydning for reisen, kanskje også formålet. At arbeidet må ha foregått i minst tre uke er fordi vi antar at det vil ta litt tid å komme seg ordentlig inn i rutine og oppnå relasjon med de forholdene man arbeider under. Vi antar at jo lengre tid man har valgt å bruke på et sted, jo mer motivasjon og styrke krever det.

3.3.2 Rekruttering

På grunnlag av utvalgsstrategien måtte vi rekruttere aktuelle deltakere. Med en forholdsvis konkret målgruppe og et kriterium basert på alder tok vi i første omgang kontakt kjente som har arbeidet frivillig med samfunnsbasert arbeid. Basert på kriteriene gikk vi også taktisk frem ved hjelp av snøballmetoden, som innebar at vi spurte bekjente om de visste om noen som kunne stille til intervju (Johannessen, Tuft og Christoffersen 2013). Vi sendte i tillegg en felles e-post til studenter ved Høyskolen Kristiania og brukte sosiale medier. I tillegg hadde vi kontakt med Elin Berg Hennem som tidligere har arbeidet for GoXplore, som var til hjelp under rekrutteringsprosessen.

3.3.3 Utvalgsstørrelse

Vi satt oss et mål om å intervju 7-10 informanter som grunnlag for å få inn nok data til å svare på vår problemstilling. Vi stoppet intervjuprosessen etter som vi følte vi hadde nok informasjon til å besvare problemstillingen.

3.4 Forsker i intervjusituasjonen

Det er noen forhold vi tok hensyn til da det gjaldt intervjusituasjonen. Vi hadde et ønske om at alle intervjuene skulle gjennomføres på Høyskolen Kristiania fordi vi der hadde best forutsetninger for å gjennomføre intervjuene uten for mye forstyrrelser. 6 av 8 intervjuer ble gjennomført der, mens de to resterende ble gjennomført på Peppes Pizza i Drammen og på Universitetet i Oslo. Videre fokuserte vi på å skape en trygg og rolig atmosfære, for at informanten skulle føle seg trygge. Vi valgte at samme person ledet alle intervjuene, mens den andre skrev notater. For å sikre best mulig kvalitet på intervjuene gjennomførte vi et pilotintervju, og intervjuer forberedte seg godt til hvert intervju.

3.5 Dataanalyse

Hensikten med kvalitativ forskning er å få noe fornuftig ut av en stor mengde innsamlet data, derfor bør man redusere mengden informasjon før man starter selve analyseprosessen. I følge Johannessen, Tufte og Christoffersen (2016) kan man ta utgangspunkt i at dataanalysen har som hensikt å organisere data etter tema og å analysere og tolke. Å organisere data etter tema går ut på å redusere, systematisere og ordne datamaterialet, med et formål om å danne et solid grunnlag for analysen uten å ekskludere viktig informasjon. Å analysere og tolke handler om å utvikle fortolkninger og perspektiver av informasjonen i datamaterialet, i den hensikt å klargjøre temaer og mønstre (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016).

3.5.1 Organisering av tekst

Organisering og inndeling av data er nødvendig for å få oversikt over informasjonen. I følge Jennifer Mason (Qualitative researching 2002) er det tre måter å gjøre dette (Sitert i Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016):

1. Tverrsnittsbasert og kategorisk inndeling
2. Kontekstuell dataorganisering
3. Bruk av diagrammer og tabeller

Metodene inneholder ulike aktiviteter og teknikker, og derfor skiller de seg fra hverandre. Likevel bør man benytte elementer fra alle metodene. Hvordan dataene leses avgjør hvilken tilnærming man skal ta utgangspunkt i. Vi har benyttet tolkende lesing og arbeidet med hva vi tror dataene betyr og representerer, med et forsøk på å forstå hvordan informantene tolker og forstår fenomenet frivillighetsturisme. Et eksempel på tolkende lesing av datamaterialet er analyse av meningsinnhold, som var sentralt for oss da vi har benyttet fenomenologisk forskningsdesign. Basert på tolkende lesing var tverrsnittsbasert og kategorisk inndeling av data den tilnærmingen vi benyttet i størst grad. Dette betyr at vi konstruerte et system hvor vi benyttet merkelapper på avsnitt eller setninger for å kunne identifisere spesielle temaer. Vi har benyttet

tabeller for at kategoriseringen og inndelingen skal bli mer oversiktlig (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016).

3.5.2 Transkribering

Vi har benyttet lydopptak under intervjuene. Før vi startet med selve analyseprosessen og som en del av forberedelsen har vi transkribert alle intervjuene for å få all innsamlet data om til tekst. Det gjorde vi for å danne en oversikt for videre arbeid med kategorisering og inndeling av datamaterialet, og for å danne et grunnlag for videre analyse.

3.6 Fenomenologisk analyse

I fenomenologisk metode er det vanlig å analysere meningsinnhold, fordi det er innholdet i datamaterialet som er av interesse, og man ønsker å forstå den dype meningen (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). I følge Kirsten Malterud (Kvalitative metoder i medisinsk forskning. En innføring 2011) består analyse av meningsinnhold av fire hovedfaser (Siert i Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016):

1. Helhetsinntrykk og sammenfatning av meningsinnhold
2. Koder, kategorier og begreper
3. Kondensering
4. Sammenfatning

Fase en og to omhandler i stor grad organisering og inndeling av data for å få en oversikt over datamaterialet, redusere og kode, og kategorisere for å få innsikt i det meningsfulle i datamaterialet. Disse fasene legger grunnlaget for fase tre hvor man skal sitte igjen med et redusert materiale basert på koding og kategorisering. I denne fasen trekkes elementer med mening ut (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). Siste fase, sammenfatning, dreier seg om å bruke materialet for å forme nye begreper og beskrivelser (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 176).

3.6.1 Helhetsinntrykk og sammenfatning av meningsinnhold

Første fase i analysearbeidet i henhold til fenomenologisk metode handler om å gjennomgå alt av datamateriale for å finne interessante og sentrale emner med hensikt om å få et helhetsinntrykk. I denne fasen har vi lagt vekt på å tilegne oss mest mulig forståelse og oversikt over det transkriberte materialet. Vi har benyttet intervjuguiden som utgangspunkt for en enkel inndeling av datamaterialet. Først gikk vi nøye gjennom hver transkribering for å finne sammenheng og relevans mellom spørsmål og svar, ved at vi sorterte innholdet ut i fra temaene på intervjuguide. For å finne en sammenheng benyttet vi fargekoder og noen få overordnede kodeord hvor vi samlet tilhørende informasjon (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016).

3.6.2. Koder, kategorier og begreper

Med utgangspunkt i arbeidet i første fase trengte vi å benytte flere verktøy for å finne sentrale mønstre. I fase to lå fokuset på å finne relevant innhold for problemstillingen. Først satt vi alle transkriberte intervjuer inn i tabeller basert på fargekodene og tema. Deretter gikk vi nøye gjennom hver og en, og fjernet informasjon som er irrelevant. Underveis ga vi navn på relevant informasjon tilknyttet hvert tema. Denne prosessen kalles for koding (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). I kode prosessen fokuserte vi på å navngi relevante utsnitt fra teksten tilknyttet temaene. Vi benyttet enkeltord og noen ganger mer detaljert beskrivelser. Kodene baserte seg i første omgang på ord og beskrivelser som var relativt likt som det informantene fortalte. Kode prosessen gjorde det enklere å se det meningsfulle, og hva mer av innholdet som ikke var relevant. Koding hjalp oss med å sitte igjen med mindre men bedre informasjon, som forenklet analyseprosessen. Figuren nedenfor viser fremgangsmåten for første arbeid med kategorisering og koding.

Figur 3.1 Koder, kategorier og begreper del 1.

<p>Samfunnsbasert arbeid Menneskelige relasjoner Glad i mennesker</p>	<p>Jeg tror at grunnen til at andre velger frivillig arbeid med mennesker er at man står nærmere mennesker, så på grunn av menneskelige relasjoner.</p> <p>Grunnen til at jeg valgte samfunnsbasert arbeid er fordi jeg er veldig glad i mennesker, så det falt meg veldig naturlig.</p> <p>Jeg jobbet på et barnehjem og med engelskundervisning i et slumområde.</p>
<p>Beslutninger om å arbeide frivillig Tenkt på det en stund Spontant Friår</p>	<p>Hvordan jeg kom frem til at jeg ville kombinere reising med frivillig arbeid var egentlig bare at jeg søkte rundt på nettet der og da. Men det er noe jeg tenkte på en stund i forkant og vært bevisst at jeg ønsket å gjøre det. Men når jeg først begynte å søke det opp var det litt mer spontant. Også ville jeg til India. Ble ikke påvirket av noen eller noe til å reise. Grunnen til at jeg valgte å reise var fordi at jeg hadde et friår. Hadde satt av et år til å finne på ting, blant annet reising. Jeg elsker å jobbe med mennesker, elsker å hjelpe, spesielt barn.</p>

Basert på arbeidet beskrevet over forsøkte vi å utvikle mer abstrakte kategorier. Kategoriene er basert på induktive koder som kommer ut i fra det som står i teksten (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). Arbeidet med koding er et ledd i tolkningsprosessen og er helt nødvendig for å finne meningsinnhold, men likevel kan ikke tolkning utelukkes. Kode prosessen skiller ikke fra arbeidet med tolking, og det merket vi veldig ved utarbeidelsen av kategorier da tolkning også ble en stor del av det hele. Som et hjelpemiddel ved utviklingen av kategorier benyttet vi tankekart og skrev ned relevante kategorier per informant, for å sammenligne alle og velge ut de som best samsvarer med problemstillingen og underspørsmålene (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). Dette arbeidet var nyttig i forhold til redusering av tekst og færre og bedre koder. Alle informantenes svar ble samlet inn i en felles tabell med mer abstrakte og teoretiske kategorier og kodeord. Figuren nedenfor viser et eksempel på denne prosessen.

Figur 3.2 Koder, kategorier og begreper del 2.

Beslutninger	Jeg kom frem til at jeg ville kombinere reising og frivillig arbeid fordi jeg ville ha noe mer ut av det enn bare en feire.
Hovedgrunn	Hovedgrunnen var for å gjøre noe nytt, opplevelsene og fra tidligere erfaringer med å reise hvor jeg lærte veldig mye av andre mennesker og ikke minst om meg selv. Vokser utrolig mye på det.
Hovedformål	Hovedsakelig reiste jeg for det frivillig arbeidet, men utforsket området da jeg hadde fritid. Syns det var fint å være på et sted da jeg jobbet med mennesker for å bli godt kjent. Jeg ble kanskje påvirket til å utføre frivillig arbeid på grunn av bekjente som har gjort det, og syns det virket interessant og nyttig. Grunnen til at jeg valgte denne destinasjonen var pga varmen og fordi jeg ville jobbe med mennesker. Litt tilfeldig egentlig.
Prosjekt og opplegg	
Påvirkning	
Destinasjon	Hvordan jeg kom frem til at jeg ville kombinere reising med frivillig arbeid var noe jeg tenkte på en stund i forkant. Ble ikke påvirket av noen eller noe til å reise. Grunnen til at jeg valgte å reise var fordi at jeg hadde et friår. Hadde satt av et år til å finne på ting, blant annet reising. Hovedformål med reisen var frivillig arbeid. Grunnet til at det ble India var fordi jeg alltid har hatt veldig lyst til å dra til dit, det er varmt der og programmene de hadde der passet meg best.

3.6.3 Kondensering

I denne fasen baserte arbeidet seg på kodingen, med et formål om å trekke ut meningsinnholdet fra kodene. Vi satt igjen med et redusert materiale som måtte organiseres basert på kodeordene og kategoriene. Her valgte vi å ta utgangspunkt i eksisterende tabeller med kodene og kategoriene i margin med tilhørende informasjon ved siden (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). Basert på dette har vi lest datamaterialet tolkende og brukt koder og kategorier for å identifisere mønstre, sammenhenger, likheter og forskjeller mellom informantenes utsagn. Underveis i analysen har vi fjernet enda mer irrelevant informasjon. I denne fasen bestemte vi oss for å dele materialet inn i tre hovedtemaer basert på underspørsmålene, og endte opp med enda bedre kategorier under hvert enkelt tema. Hovedtemaene er følgende:

1. Opplevelsedimensjonen
2. Internasjonale funn sammenlignet med våre
3. Egoisme, altruisme eller kombinasjon

3.6.4 Sammenfatning

I siste fase er hensikten å bruke det datamaterialet vi sitter igjen med for å beskrive og forme nye begreper. Vi har vurdert våre beskrivelser opp mot det opprinnelige materialet, for å se om det samsvarer. Det vi vektlagt i denne fasen var å ta utgangspunkt i de identifiserte mønstrene, sammenhengene, likhetene og forskjellene som kom frem i forrige fase, for å kunne gi en bedre beskrivelse av datamaterialet. I denne fasen følte vi at kategoriene våre var gode og brukbare, og dermed et godt utgangspunkt for å utforme en god beskrivelse. Vi belyste funn opp mot teori, og fant mange interessante sammenhenger (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016).

3.7 Forskningens kvalitet

Et grunnleggende spørsmål i forskning er dataens pålitelighet, i forskningsspråket kalt for reliabilitet. Reliabilitet knytter seg til undersøkelsens data, hvilken data som skal brukes, hvordan samle inn data og hvordan det bearbeides (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 36). I henhold til undersøkelsen vår er det lite hensiktsmessig å snakke om reliabilitet blant annet fordi vi har brukt oss selv som instrument, ingen andre har samme erfaringsbakgrunn og kan ikke tolke på samme måte (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 232). For å styrke oppgavens pålitelighet har vi vært åpne og detaljerte i henhold til fremgangsmåten for prosjektet (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016).

Et annet sentralt spørsmål er hvor godt dataene representerer fenomenet, i forskningsspråket kalt for validitet (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 66). I skillet mellom intern- og ekstern validitet dreier intern validitet dreier seg om i hvilken grad fremgangsmåten og funnene reflekterer formålet med studien og representerer virkeligheten (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 232). Ekstern validitet dreier seg om overførbarhet, det vil si om resultatene fra undersøkelsen kan overføres til lignende fenomener (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016) I henhold til en kvalitativ undersøkelse omhandler validitet om funnene reflekterer formålet med undersøkelsen og den virkeligheten som studerer. I vår undersøkelse har vi redegjort for og vært åpne om valg som er tatt underveis i forskningen for å styrke validitet (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016).

3.8 Forskningsetikk

Forskning må ta hensyn til etiske forhold og juridiske retningslinjer. Det handler om at forsker vurderer hvordan temaer kan belyses uten at det får uforsvarlige konsekvenser for enkeltmennesker, grupper eller et samfunn. Etiske problemstillingen kan reise seg når forskningen direkte berører mennesker, spesielt i forhold til datainnsamlingen (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016). I henhold til forskning og etikk er det spesielt tre sentrale områder: Forholdet mellom forskeren og undersøkt, forholdet mellom forsker og arbeidsgiver og forholdet mellom forsker og samfunnet (Jacobsen 2016).

I vår undersøkelse har forholdet mellom forsker og informant vært det relevante med tanke på etiske hensyn. Forholdet mellom forsker og undersøkt stiller tre krav; informert samtykke, krav på privatliv og krav på å bli gjengitt korrekt (Jacobsen 2016). I henhold til kravene har vi vært klare på hva undersøkelsen har som formål og hva resultatene skal brukes til og informert deltakerne om dette. I tillegg har vi gitt beskjed om at deltakelsen er frivillig og at intervjuet kan avsluttes når informanten måtte ønske. Videre har vi tatt hensyn til å avklare om informantene ønsker å være anonyme i henhold til resultater og rapportering.

Vi mener det ikke var flere etiske hensyn denne undersøkelsen måtte vurdere. Vi har ikke hatt en oppdragsgiver som for eksempel en bedrift, og derfor har ikke forholdet mellom forsker og oppdragsgiver vært relevant. Forholdet mellom forsker og samfunnet dreier seg om at spørsmålene skal være mest mulig uten verdi for favorisering i forhold til et ønsket resultat (Jacobsen 2016). Vi har i den grad det har vært mulig holdt oss nøytrale for å ikke ha påvirket informantene med våre meninger.

4.0 ANALYSE OG TOLKNING

Analysekapittelet består av en presentasjon av sentrale funn basert på kode- og kategoriseringsprosessen. Funnene representeres basert på vår tolkning og har blitt vurdert i henhold til eksisterende teori vi har benyttet i oppgaven. Kapittelet består innledningsvis av en kort presentasjon av informantene som har deltatt i undersøkelsen. Videre er kapittelet delt inn

basert på hovedtemaene; opplevelsesdimensjonen, internasjonale funn sammenlignet med våre, egoisme, altruisme eller kombinasjon. Følgende kategorier ble utviklet i analysearbeidet og står sentralt ved drøftelsene av opplevelsesdimensjonen; behov, ønsker og turistopplevelsen. I henhold til internasjonale funn sammenlignet med våre funn er følgende kategorier sentrale; selvutvikling, kulturell neddykking, “riktig sted, riktig tid” og virkelighetsbilde. Tilslutt inkluderer forholdet mellom egoisme og altruisme følgende kategorier; kombinasjon.

4.1 Informantprofil

Marte er 22 år og er student ved Høyskolen Kristiania. Hennes interesser er å være med venner og å stå på snowboard. Hun har en del reiseerfaring og har blant annet vært i store deler av Europa, i Thailand og vært i Latin-Amerika i flere måneder. Marte arbeidet frivillig på en salgs samleplass for barn i Ecuador omtrent 1,5 måned. Turen var organisert i regi av GoXplore.

Kjersti er 29 år og jobber som førskolelærer. Hun interesserer seg blant annet for frivillig arbeid og musikk. Kjersti brenner for å reise, og har en del reiseerfaring. Hun liker å utforske verden og reise til nye steder. Vært rundt i Europa, flere byer i USA, Hawaii og Sør-Amerika. Kjersti arbeidet frivillig i Ecuador i omtrent 2 måneder, på et senter med dagtilbud for barn med spesielle behov. Reisen var organisert gjennom GoXplore.

Lena er 24 år og er student ved Høyskolen Kristiania, og jobber deltid i en bolig for utviklingshemmede mennesker. Hennes interesser er trening, reising og venner. Har en del reiseerfaring, vært i flere land i Afrika og Asia i tillegg USA og England. Lena liker å utforske nye land og kulturer. Hun arbeidet frivillig på et barnehjem og i et slumområde i India, i 2 måneder. Reisen var organisert gjennom Atlantis.

Kristine er 22 år og studerer økonomi og ledelse. Hennes interesser er å være med venner og trene. Har en del reiseerfaring og har vært blant annet i New York, Israel, Thailand, Mexico og Spania. Hun ønsker å få mer kunnskap og syns kulturhistorie er gøy. Kristine arbeidet i en barnehage i Sør-Afrika i 3 måned. Hun organiserte turen i regi av Kilroy.

Andrea er 20 år og hun er nylig ferdig med førstegangstjenesten. Hennes interesser er å være med venner, danse og å spille fotball. Hun har mye reiseerfaringer og har vært blant annet i USA, Bahamas, Vietnam, Kenya, Egypt og hele Europa. Hun har lyst til å jobbe med mennesker og ønsker å studere sosialantropologi. Andrea arbeidet frivillig på en skole i New Delhi i omtrent 1,5 måned, i regi av SWYAA.

Ida er 27 og studerer biologi. Interesserte seg for trening, yoga og meditasjon, i tillegg liker hun dans og har en danseutdannelse. Glad i å reise, både alene og sammen med andre. Vært i blant annet Egypt, Ghana, Sri Lanka og rundt i Europa. Ida arbeidet frivillig på et barnehjem i Ghana i 3 måneder, organisert gjennom GoXplore.

Thea er 23 år og studerer sosialantropologi. Interesserte seg for reising, trening og være med venner. Hun har en del reiseerfaringer og hun har blant annet vært i Sørøst Asia sammenhengende i 6 måneder, store deler av Europa, i tillegg til USA og Bahamas. Thea arbeidet i Filippinene i tre uker, hvor hun hjalp lokalsamfunnet med å bygge opp hus etter en naturkatastrofe. Turen var organisert via All Hands.

Veronika er 22 år, og er interessert i arbeid med barn, ha det gøy og være med venner. Hun har en del reiseerfaring fra større turer, og har blant annet vært i India og flere steder i Sør-Amerika og Mellom-Amerika. Veronika arbeidet som frivillig på et barnehjem i India i 2 måneder. Turen var organisert gjennom Atlantis.

4.2 Turistopplevelsen

En turistopplevelse kan være så mangt, og det er turisten selv som definerer hva en turistopplevelse er og betyr. Hva slags type reise det er snakk om er avgjørende for turistopplevelsen. Det er ikke til å komme utenom at turistopplevelsen er av stor betydning ved valget av å kombinere reising med frivillig arbeid, nettopp fordi reising til et annet land utgjør en stor del av konseptet og en ny og ukjent opplevelse vil uansett finne sted. Kombinasjonen av reising og frivillig arbeid skiller seg fra mange andre type reiser ved at man hjelper til i et

samfunn samtidig som man får en opplevelse litt utenom det vanlig, så konseptet i seg selv viste seg å være en viktig del av turistopplevelsen.

4.2.1 Behov

I henhold til turistopplevelsen var det både likheter og forskjeller mellom hva informantene ønsket å oppleve, basert på hvilke behov som var viktig å dekke. Et behov som dukket opp blant noen av informantene var tilknyttet planlegging og organisering av reisen. Ved organisering var det seks av våre informanter som valgte å organisere reisen i regi av en norsk aktør. Flere av informantene fortalte at dem tok dette valget på grunn av trygghetsfølelsen ved å benytte en norsk aktør. For eksempel sa Veronika at hun aldri hadde reist alene før, så hennes viktigste behov var at turen var organisert og med et opplegg rundt. Vi antar at dem som valgte en norsk aktør har trygghet som et grunnlag for en god turistopplevelse, blant annet fordi alle valgte å reise alene på denne turen. Dette referer til et behov for sikkerhet og orden. Ved å organisere reisen i regi av en norsk aktør har du blant annet en norsk kontaktperson gjennom hele reisen, mye er organisert på forhånd og du betaler for et opplegg og for organisering, så det vil sikre kvalitet og innhold. Alle informantene valgte å reise alene og det har vi tolket som at dem hadde et behov for å utforske ting på egenhånd, dette kan referere til behovet for oppnåelse om omhandler selvutvikling.

Det viste seg at de to informantene som ikke organiserte turen gjennom en norsk aktør valgte organisasjonen basert på tilfeldigheter. Thea sa at hennes valg var helt tilfeldig, og at planleggingen og organiseringen var spontant. Vi tolker at Thea ikke var like opptatt av et trygt opplegg, og tok ting mer på sparket. Andrea ble anbefalt organisasjon hun reiste gjennom, i tillegg fortalte hun at de ikke tar betalt for å organisere arbeidet.

To behov som viste seg å være viktig for alle informantene var pris og varighet på reisen. Alle informantene var enig om at mest mulig tid i samfunnet hadde betydning for opplevelsen. Thea var den personen som arbeidet i kun tre uker, og hun fortalte at det var for liten tid. Informantene fortalte at et viktig behov var å få god tid på stedet, til den beste prisen.

De fleste av våre informanter svarte at det var på grunn av menneskelige relasjonene at de valgte samfunnsbasert arbeid. De fleste mennesker har behov for sosial sammenhenger, dette inkluderer

våre informanter også, vi tolker det slik at våre informanter hadde et behov for å være tilknyttet andre mennesker i henhold til den reisen. Dette referer delvis til behovet for tilhørighet, blant annet fordi det inkluderer et behov for vennskap og tilhørighet, menneskelige relasjoner står sentralt. Spesielt en informant uttrykte dette tydelig. Kjersti sa at et av de viktigste behovene var det sosiale og for eksempel var det derfor hun valgte å bo med andre frivillige. Kjersti kjennetegnet behovet for tilhørighet basert på vår tolkning om at hun hadde et ønske om å møte mennesker med samme verdier som hun selv, samtidig uttrykte hun at menneskelige relasjoner var av betydning.

4.2.2 Cohens turistmodus

Basert på hva våre informanter har utgitt seg for å vektlegge i forbindelse med opplevelsen, har vi forsøkt å definere hva som kjennetegner og gjør opplevelsen under en slik type reise så viktig. Alle informantene forsøkte å plassere seg i en av modusene til Cohen basert på hva de ønsket å oppleve under turen. Det var noen som vippet mellom to moduser, mens andre følte de passet inn i et. Det viste seg at opplevelsesmodus, utforskermodus og det eksistensielle moduset var det alle helte mot. Basert på vår tolkning av informantenes svar har vi drøftet kjennetegn ved turistopplevelsen.

Opplevelsesmodus representerer turister som er motivert for å reise for å finne det autentiske et annet sted. Turisten opplever autentisitet i andre kulturer hvor de kan oppleve noe nytt og annerledes. Et viktig kjennetegn ved dette moduset er at turisten aldri ønsker å bli en del av samfunnets levemåte, og av den grunn vil de alltid være en turist blant det autentiske. To av informantene fortalte at opplevelsesmodus passet de best. Marte fortalte at hun hadde et ønske om å oppleve det autentiske og være med lokalbefolkningen. Lena har plassert seg i dette moduset fordi hun ikke reiste på turen for å slappe av, men hadde et ønske om å få kunnskap og gjøre noe nyttig på reisen.

To av informantene har plassert seg mellom opplevelsesmodus og utforskermodus. Begge to representerer dette moduset best, men mener dem hadde noen trekk fra utforskermodus. Kristine sa hun ønsket å oppleve noe annerledes og nytt, i tillegg oppleve og å lære om en ny kultur. Dette gjør at hun representerer opplevelsesmodus godt, men i tillegg sier hun at det er

flere ting fra utforskermoduset som appellerer til henne. Det begrunnet hun med at hun engasjerte seg i den kulturelle livsstilen og lokalbefolkningens levemåte, men hun ønsket ikke å være en del av levemåten og var derfor kun en turist. Veronika begrunnet at hun representerte opplevelsesmoduset på grunn av ønsket om å oppleve en annen kultur, sette seg inn den og få en forståelse, i tillegg ønsket hun å reise utenfor store turistområder. Trekkene hun hadde fra utforskermoduset var engasjementet for en fremmed kultur. Ida fortalte at alt som representerer dette moduset appellerer til henne, for eksempel søkte hun autentiske steder og hun ønsket en ny og annerledes opplevelse. Trekkene fra utforskermoduset var ønsket om å oppleve det autentiske i lokalbefolkningen, og ønsket om å engasjere seg i en annen kultur og ønsket om å være en del av den, men uten å forplikte seg helt. Likhetstrekkene mellom Kristine og Veronika var at begge ønsket å oppleve en ny kultur, men også gå i dybden av kulturen og dem forsøkte å forstå lokalbefolkningens levemåte. Nettopp dette engasjementet for en annen kultur gjorde at de skilte seg fra Lena og Marte som kun plasserte seg i opplevelsesmoduset.

Utforskermoduset representerer turister som kjennetegnes ved at de engasjerer seg for det autentiske i menneskenes liv i det samfunnet de befinner seg, men uten å forplikte seg helt til det. Turisten har et mål om å finne en kultur som passer egne behov og ønsker i hensikt om å «finne seg selv». Det var kun en informant som passet i dette moduset, det var Kjersti. Begrunnelsen hennes var at hun hadde lyst til å finne ut litt om hvem hun var og hvor hun hørte hjemme. Hun ønsket å engasjere seg i en annen kultur. Kjersti ønsket å finne ut hvem hun var og det gjorde at hun passet utforskermoduset. En informant har plassert seg i dette moduset og i det eksistensielle moduset. Thea mente hun representerte begge, men grunnet hennes tids- og ressursbegrensninger var hun ikke lenge nok i samfunnet og ble derfor ikke en del av det, og det har likhetstrekk med utforskermoduset. Hun ønsket å oppleve det autentiske og oppleve levemåten og kulturen i samfunnet hun befant seg. Ut i fra det Thea sa har vi antatt at hun passer opplevelsesmoduset best selv om hun mener hun er en blanding. Grunnen for at vi antok det var på grunn av at hun fortalte at hun ønsket å oppleve det autentiske, levemåten og kulturen, noe som presenterer turister i opplevelsesmoduset godt og samtidig ble hun aldri en del av samfunnet.

Det eksistensielle moduset representerer turister som engasjerer og fordyper seg i en fremmed kultur, og de søker opplevelser som gir mening. De forplikter seg til samfunnet og det nye

samfunnet er det meningsfulle. En informant mente hun passet best i dette moduset men med noen trekk fra utforskermoduset. Andrea sin begrunnelse var at hun ønsket å lære om andre kulturer, og ved at hun var borte så lenge hevder hun at hun ble ganske forpliktet til kulturen. Hun ønsket å fordype seg i deres kultur, men ikke flytte dit og av den grunn blir det også noen trekk fra utforskermoduset.

Våre informanter hadde ulike preferanser og ønsker i henhold til hva de ønsket å oppleve under denne reisen. Oppsummert ser vi at de fleste informantene representerte opplevelsesmoduset, mens noen hadde trekk fra utforskermoduset. Baserte på individuelle preferanser og behov ved ønsket om opplevelse har det vært vanskelig å si at kjennetegnene fra kun en modus best har representert de som arbeidet frivillig. Derfor har vi ikke kunnet kategorisert turistene ut i fra deres erfaring og opplevelse i kun et modus. Men vi mener det var visse kjennetegn som er gjorde seg gjeldende og kan refereres til frivillighetsturisme. Kultur viste seg at var viktig for alle informantene, at de lærte om den nye kulturen og var en del av den over tid. Basert på det tolket vi det som at det var viktig for dem at de var en del av noe nytt og annerledes. Vi oppfattet at de hadde et ønske om å gjøre noe nyttig, at de hadde et behov for å være aktiv deltakende på flere måter. Både i lokalbefolkningens hverdag, arbeidet de utførte og under reisen generelt. En slik type reise vil kunne være svært attraktivt dersom man har et ønske om en aktiv ferie med mye utbytte. Videre tolket vi at en sentral faktor ved frivillighetsturisme er nettopp dette med at man alltid vil være en turist. Formålet var ikke å forplikte seg til et ukjent samfunn, men heller å ha vært en del av det over tid for eksempel for å finne seg selv, utvikle seg, lærdom og engasjere seg i en fremmed kultur, samtidig som man har gjort noe nyttig for samfunnet. Nettopp dette mener vi i tillegg presenterer konseptet frivillighetsturisme veldig godt, da det vanligvis er en avgrensing på hvor lenge du kan oppholde deg på stedet du arbeider. Basert på dette blir opplevelsesmoduset veldig sentralt, men samtidig kan ikke andre moduser utelukkes i og med at individuelle ønsker og behov er styrende for opplevelsen, og man vil kunne representere trekk som tilhører andre moduser. Basert på våre funn er opplevelsesdimensjonen i en slik reise svært viktig, og den består av et ønske om å tilfredsstille egne behov, et ønske om å hjelpe andre og til dels være en del av en annen kultur.

4.3 Internasjonale funn sammenlignet med våre

Med tanke på at frivillighetsturisme er lite forsket på i Norge synes vi det var interessant å se våre funn i sammenheng med internasjonal litteratur. Med dette tenkte vi spesielt på motivasjonsfaktorer for å kombinere reising med frivillig arbeid. Grabowski (2013) hevder at det er åtte motivasjonsfaktorer som er spesielt relevant ved frivillighetsturisme; altruisme, reise, eventyr/oppdage, sosial interaksjon, selvutvikling, profesjonell utvikling, kulturell neddykking og «riktig sted, riktig tid». Vi har drøftet disse åtte motivasjonsfaktorene i henhold til våre funn.

Basert på våre tolkninger har vi fått respons som kan referere til alle de åtte motivasjonsfaktorene, men noen viste seg å være mer sentrale enn andre. I forhold til altruisme fikk vi mye ulike perspektiver, hvor noen var mer klare på at de faktisk ønsket å hjelpe enn hva andre var. Fire av informantene fortalte oss at motivasjonen deres var styrt av altruistiske formål, og at en viktig del av planleggingen besto i ønsket om å hjelpe andre. Av de resterende informantene var det vanskeligere å oppfatte de altruistiske grunnene. Altruisme diskuteres ikke mer i denne sammenheng da det blir en viktig del av diskusjonen om forholdet mellom altruisme og egoisme.

Grabowski (2013) hevder at reising i seg selv er en sentral motivasjonsfaktor i forhold til frivillighetsturisme, i og med konseptet inkluderer reising. Dette er en motivasjonsfaktor som i seg selv er veldig grunnleggende og ikke direkte blir nevnt av informantene da det for dem var en selvfølge at reisen var en del av dette, når det utgjør konseptet. Vi har tolket basert på informantenes reiseerfaring og deres lyst til å reise at reising var viktig for dem, og for mange var akkurat denne reisen all erfaring de hadde med frivillig arbeid. Selv om å reise ikke blir direkte nevnt som informantenes motivasjonsfaktor, ser vi at dette blir en grunnleggende motivasjon for å arbeide frivillig i utlandet, i stedet for å arbeide frivillig hjemme i Norge.

Basert på at reising er en del av helheten i dette konseptet, blir motivasjonen om å oppdage noe nytt sentral. Motivasjonsfaktoren om å oppdage noe nytt inkluderer ønsket om å reise til et nytt sted der man kan oppleve nye og ukjente ting. Det med å oppleve noe nytt er også helt sentralt ved reising generelt. Funnet ved denne motivasjonsfaktoren legger vekt på at destinasjonen er viktig i forhold til opplevelsen. Alle informantene våre har fortalt at det å oppleve noe nytt og bli

kjent med et nytt sted var viktig, men ingen har lagt uttrykk for at en spesifikk destinasjon var avgjørende. De fleste ga uttrykk for at prosjekter som appellerte til dem var mer sentralt enn destinasjonen prosjektet var på.

Noe som viste seg å være viktig for alle informantene var opplevelsen av en annen kultur. Det har vi tolket som at kan være en stor del av motivasjonen for å kombinere reising og frivillig arbeid med mennesker med tanke på at man kommer tett innpå deler av lokalbefolkningen, og får mulighet til å oppleve deres levemåter, tradisjoner og kulturelle normer. Flere av informantene, blant annet Ida fortalte at det å bli en del av kulturen var viktig for henne, og at å komme tett innpå en annen kultur var en av hovedgrunnene for reisen. Dette referer til Cohens modus om at turisten i utforskermoduset ønsker å engasjere seg i en kultur og det autentiske tilknyttet et samfunn. Brown og Letho (2005) mener at kulturell neddykking er en motivasjonsfaktor som ikke er like sentral for alle turister, blant annet masseturisme og det har ført til videre argumentasjon for at dem som velger å kombinere reising med frivillig arbeid søker etter autentisitet i opplevelsen. Dette synspunktet mener vi stemmer med våre funn i henhold til turistopplevelsen og motivasjon fordi autentisitet og kultur er en viktig del av alle de tre modusene som var sentrale, og har kommet opp flere ganger når informantene fortalte om turistopplevelsen.

Deler av «riktig tid, riktig» sted viste seg også å være veldig sentralt blant mange av informantene. Denne motivasjonsfaktor inneholder blant annet hvilken fase i livet man befinner seg, i forhold til hvorfor man velger å arbeide i samfunnet i stedet for å reise dit uavhengig. Flere av våre informanter reiste i forbindelse med et friår. Lena fortalte at grunnen for at hun valgte å arbeide frivillig var fordi hun ønsket å få noe nyttig ut av reisen, ikke bare reise for å slappe av og ha det gøy. Sammenhengen med friåret er da at hun måtte spare opp penger til turen. Flere informanter har også sagt at tidspunktet de reiste på var avgjørende, og det kom fra informantene som reiste i forbindelse med friår, dem hadde tiden og muligheten for å samle penger til turen.

En motivasjonsfaktor som i følge Wearing (2013) er veldig sentral og viktig er selvutvikling, spesielt i forhold til å utvikle nye holdninger og egenskaper under oppholdet. Det var flere av informantene som uttrykte at selvutvikling i forhold til en slik tur ikke kan utelukkes. Kristine sa

blant annet at selvutvikling var en av grunnene for turen. Flere informanter nevnte at selvcentrerte faktorer var sentrale, som for eksempel å utvikle og lære om seg selv, vokse og tilegne lærdom. Alle informanter fortalte også at de på denne reisen ville reise alene, som vi har tolket som et ønske om å utvikle og utfordre seg selv. Motivasjonsfaktoren selvutvikling sees gjerne i sammenheng med et friår og er relatert til yngre mennesker. Våre funn tilsier at denne motivasjonsfaktoren stemmer overens med friår og yngre mennesker, fordi vi har tolket at det for syv av informantene var nødvendig med et friår fordi en slik tur krever tid og penger. Den siste informanten skiller seg her fra de andre ved at hun valgte å ta seg fri fra fast jobb for å reise. Vi har antatt at dette har noe med hvilken fase i livet Kjersti var, og at hun var fire år eldre enn den nest eldste informanten var da arbeidet ble gjennomført. I tillegg har ikke Kjersti fortalt noe i denne sammenheng som tilsier at hun reiste på grunn av selvutvikling. Hun arbeidet med samme type arbeid hjemme i Norge, og ville bruke sin erfaring og kunnskap til å bedre arbeidsplassen i samfunnet hun jobbet.

I forhold til utvikling av nye holdninger og egenskaper stemmer dette godt overens med flere av informantenes uttalelser, blant annet fortalte Andrea at det samfunnsbaserte arbeidet hun valgte var fordi hun ønsket å studere sosialantropologi senere. Lena hadde også samme motiv for valg av type arbeid, da hun fortalte at hun flere ganger hadde bommet på studievalg og sa at hun helt klart valgte samfunnsbasert arbeid fordi dette var noe hun kunne tenke seg å arbeide med senere. Begge sa at de ønsket å tilegne seg kunnskap, erfaringer og egenskaper som kunne komme dem til nytte i forhold til studier. Dette glir i tillegg inn i motivasjonsfaktoren profesjonell utvikling, som vektlegger at en av grunnene for å kombinere frivillig arbeid og reising er for å forbedre CV-en eller gjøre seg mer attraktiv i jobbsammenheng. Alle informantene har på et vis nevnt CV-faktoren, men holdningene til å bruke slik type arbeid på CV-en var ulikt. Kristine fortalte at hun har det på CV-en av en grunn og det var for å dekke gapet den tiden hun var borte. Videre sa hun at hun synes det er kynisk å sette det på CV-en i og med at hun reiste for å hjelpe, ikke for å bedre CV-en. Noen informanter sa også at de tror trenden frivillighetsturisme blir mer og mer attraktiv nettopp fordi det er attraktivt å ha på CV-en.

Sosial interaksjon er den motivasjonsfaktoren som viste seg å være minst relevant. Sosial interaksjon innebærer ønsket om å være sammen med andre mennesker som ligner seg selv, det

vil si mennesker med samme verdier og egenskaper. Ut i fra tolkningen vår er det kun en representant som kan refereres litt til denne faktoren. Kjersti fortalte oss at for henne var det sosiale sammen med de andre frivillige arbeiderne viktig, og dette var en av grunnene til at hun valgte å bo på campus sammen med de andre i stedet for hos en vertsfamilie. Samtidig fortalte hun som sagt at en viktig grunn for at hun valgte nettopp den type arbeid var fordi hun jobbet med det samme hjemme i Norge. For Kjersti var det viktig å kunne bruke sin kunnskap og erfaring til noe nyttig. Basert på dette har vi tolket det som at Kjersti ønsket å være en del av et samfunn hvor hun møtte nye mennesker, kunne hjelpe og være sammen med mennesker lik henne selv. Forskning i henhold til sosial interaksjon viser at faktoren i størst grad referer til eldre mennesker, og Kjersti var vår eldste informant og hun var 26 år da hun arbeidet som frivillig. Av de resterende informantene var den eldste 22 år da arbeidet ble utført.

Oppsummert mener vi at det er spesielt to motivasjonsfaktorer som stemmer best med de internasjonale funnene. Det er kulturell neddykking og selvutvikling. Selvfølgelig er reising og å oppdage noe nytt sentralt, og stemmer med de internasjonale funnene, men basert på vår tolkning er disse motivasjonsfaktorene såpass grunnleggende ved reising generelt og ved frivillighetsturisme at vi ikke har betraktet de som viktigst. I denne sammenheng har vi i stede vektlagt «opplevelsen» som egen faktor da den bestemmes av subjektive holdninger, interesser og verdier og tar for seg mange dimensjoner. Informantene var helt klart reiselystne mennesker, men vi fikk ikke inntrykk av at dette valget ble tatt for å reise, reise gjorde de uansett og det var andre motivasjonsfaktorer som var mer gjeldende for at de valgte å kombinere en reise med frivillig arbeid. Med utgangspunkt i vårt spørsmål om det foreligger forskjeller på motivasjonsfaktorer blant våre informanter og internasjonale funn mener vi at det finner mest likheter, men at vi også har funnet en forskjell. Først og fremst har vi eksempler på uttalelser som kan referere til alle motivasjonsfaktorene. Videre viste det seg at motivasjonsfaktorene selvutvikling og kulturell neddykking var de faktorene våre funn refererte best til, blant annet fordi mange vektla det å oppleve en ny kultur og mange ønsket å utvikle seg selv både fysisk og psykisk. Begge disse motivasjonsfaktorene betraktes i teorien som å være to av de mest sentrale faktorene i forhold til motivasjon og frivillig arbeid i utlandet, og av den grunn vil vi si at våre funn stemte godt overens med dette.

Utenom disse åtte dukket det blant våre funn opp en motivasjonsfaktor som vi mener kan være relevant for flere som velger å kombinere en reise med frivillig arbeid. Denne har vi valgt å kalle for virkelighetsbilde. Basert på funnene inkluderer denne motivasjonsfaktoren ønsket om å se den virkelige situasjonen i samfunnet du besøker. To av informantene ga spesielt uttrykk for at en viktig del av reisen var å oppleve og se hvor dårlig de faktiske hadde det. Selv om de hadde sett mye av det i medier, ønsket de å se fattigdom og elendighet på nært hold, og de fortalte at de i etterkant satt igjen med nye perspektiver og holdninger på grunn av dette. Vi har tolket det som at det var viktig for dem å se, oppleve og lære om fattigdom og situasjonen i landet de besøkte.

En grunn til at noen motivasjonsfaktorer fra teorien stemmer bedre med våre funn enn andre, kan være fordi vi har avgrenset til å se på unge mennesker og teorien har ingen avgrensning på dette. Vi har flere eksempler som tilsier at noen av motivasjonsfaktorene referer mere til de som var 22 år og yngre, mens Kjersti som var 26 år har noen trekk fra motivasjonsfaktorene som teorier sier referer til eldre mennesker. Selv om det kun er fire år forskjell, kan fase i livet ha mye å si for eksempel med tanke på fast inntekt.

4.4 Altruisme, egoisme eller kombinasjon

En sentral del av motivasjonsteori i henhold til frivillighetsturisme er forholdet mellom altruisme og egoisme. I følge Grabowski (2013) har altruisme vært veldig sentralt i de tidligste studiene av motivasjon bak frivillighetsturisme, og gjerne blitt betraktet som hovedmotivasjon. Senere studier har fokusert mer på personlige behov og dette har ført til at motivasjonen ikke kan betraktes som enten altruistisk eller egoistisk, for de frivillige arbeiderne kan ha ulik motivasjon. Disse forholdene vekket interesse blant flere av informantene, og vi fikk ulike synspunkter rundt det. Kombinasjonen av informantenes synspunkter rundt dette sammen med andre forhold som er tatt opp i intervjuene har dannet et solid grunnlag for å forstå motivasjonen.

En sentral del i henhold til disse forholdene er om motivasjonsfaktorene for å gjennomføre frivillig arbeid i utlandet er selvsentrerte faktorer. Flere av informantene sa seg enig i at motivasjonsfaktorene i stor grad er selvsentrerte. Ida sa blant annet at selvsentrerte faktorer som regel er det som motiverer oss, men samtidig mente hun at det er hjelp inn i bildet. Men

konklusjonene hennes er at det faktisk er selvsentrert, fordi det i bunn grunn er deg selv det kjennes godt for ved å hjelpe andre. Marte var også enig i at motivasjonsfaktorene er selvsentrerte, hun sier at hun i etterkant har blitt mer negativt til fenomenet og uttrykte at det kan være mer negativt at de frivillige er der enn det er hjelpsomt. Vi tolket det som at Marte ikke hadde mye kunnskap om fenomenet da hun prøvde selv, men i etterkant har fått mer kunnskap og endret holdninger. De resterende informantene ga også inntrykk for at de på forhånd hadde lite kunnskap om frivillighetsturisme. En annen informant som mente at faktorene i bunn og grunn er selvsentrerte var Kristine. Hun hadde et tydelig ønske om å hjelpe, men i bunn og grunn mente hun at man får en bedre selvfølelse av å hjelpe andre, og det letter samvittigheten. Kristine var i tillegg klar på at hun syns de frivillig bør komme tilbake, fordi man blir kjent med rutinene og derfor føler hun at man kunne bidratt mer. Vi tolket dette som at hun syns det er egoistisk å forlate de man har tilbrakt tid med, og at det beste for dem er å ha noen faste som kommer tilbake, ikke nye mennesker hele tiden. Andrea var en av informantene våre som reiste i regi en av ideell organisasjon. Hun fortalte at arbeidet hun gjorde ikke var for seg selv og for hennes vinning. Hun mente at å reise i regi av en kommersiell organisasjon var mer selvsentrert, for da er ikke bare arbeidet i fokus, men opplevelsen og opplegget rundt siden organisasjonen tjener penger.

Andrea, Kristine, Marte og Ida var informanter som sa seg enig i at selvsentrert motivasjonsfaktorer som kan være grunnen til at folk velger å arbeide frivillig med mennesker. Vi ser også at dem hadde et stort ønske om å hjelpe og å bidra. Vi har konkludert med at deres motivasjon for å utføre frivillig arbeid besto av en kombinasjon av altruistiske og egoistiske grunner. At de var såpass bevisst de selvsentrerte grunnene mener vi styrker deres interesse for å hjelpe, og det viser at de ikke prøvde å skjule sine selvsentrerte motivasjonsfaktorer bak de altruistiske. Blant annet uttrykte Ida at de selvsentrerte grunnene ikke nødvendigvis var kun egoisme, så lenge man har et ønske og formål om å hjelpe. I tillegg sa dem at det er slik konseptet fungerer og det ikke er så mye man får gjort annerledes. En ny opplevelse, møte med en annen kultur og lære og erfare av det vil man uansett ikke komme utenom ved en slik type reise. Disse fire informantene mener vi representerer turisttypen «intermediate volunteers» utviklet av Callanan og Thomas (2005) som kjennetegnes som en mellomkategori av «deep volunteers» og «shallow volunteers». Vi har tolket at disse informantene verdsetter både samfunnets interesser og egne

interesser. Grunner for at de valgte å kombinere reising og frivillig arbeid er hverken det ene eller det andre. De ønsket å hjelpe, men samtidig var dem klare på at det er en stor opplevelse og at man vokser og lærer mye.

Vi har tolket et utsagn som vi mener er et godt eksempel på at motivasjonsfaktorene i overflaten er veldig selvsentrerte, som Simpson (2013) har forsket på i henhold til friår og frivillig arbeid. Thea sa at hun oppfattet motivasjonen til de frivillige på stedet hun arbeidet som noe helt annet enn å bedre CV-en. Hun sa at det var reiselystne unge mennesker som så dette som en mulighet for å utvide reisen, med tanke på at man bor og spiser gratis, hun sa også at dette til dels gjaldt henne selv. Hun fortalte at dette ikke var noe hun måtte gjøre, men gjorde det for å utvide reisen. Dette kan høres veldig egoistisk ut, men ut i fra vår tolkning er dette overfladisk da Thea i andre sammenhenger ga uttrykk for å være en person som ønsker å hjelpe. Vi mener at Thea også kan kjennetegnes som en «intermediate volunteers» selv om en del av motivasjonsfaktorene var veldig selvsentrerte og kan oppfattes veldig egoistiske, men vi mener hun ikke passer under turisttypen “shallow volunteers” fordi hun ikke har lagt mye uttrykk for at hun hadde et ønske om å utvikle seg selv og arbeidet hadde heller ingen relasjon med karriereutvikling. Vi antar at en av grunnene til at hennes motivasjonsfaktorer virker selvsentrerte var fordi hun kombinerte turen med en backpacking tur og valgte det frivillige arbeidet på slutten av reisen, og hun sa selv at det tilslutt ble spontant og dårlig planlagt. Men samtidig var dette noe hun har tenkt på i lang tid, men i akkurat denne sammenheng ble det slik.

En informant ga uttrykk for at selvsentrerte faktorer var av stor betydning for reisen. Lena var veldig tydelig på at hun valgte samfunnsbasert arbeid fordi hun ønsket å studere sykepleien senere. Hun fortalte at hun hadde bommet på karrierevalg to ganger, og at hun da ville benytte dette som en mulighet for å teste slik type arbeid. Hun var også klar på at hun ikke bare ønsket å jobbe som frivillig, men opplegget rundt var viktig. Å lære om seg selv sto sentralt, og hun sa at frivillig arbeid er en fint ting å gjøre fordi man kan lære veldig mye av det. Basert på hennes uttalelser mener vi at Lena representerer turisttypen «shallow volunteers» som kjennetegner at selvutvikling og karrieremuligheter er viktig. En annen uttalelse som bekrefter dette er at Lena var tydelig på at hun brukte dette på CV-en og mener det er en fordel å ha det der.

Vi har to informanter som vi oppfattet hadde et klart formål om å hjelpe det samfunnet de arbeidet i, det var Kjersti og Veronika. For Kjersti var det viktig å få brukt sin kunnskap og erfaring fra arbeidet hjemme i Norge, for å være til mest mulig nytte. Vi tolket det som at hennes hovedgrunn for å reise var for å hjelpe, og at hennes personlige interesser var mindre viktig. Disse tolkningene referer til turisttypen «deep volunteers» som kjennetegner at personlige interesser er mindre viktig, og at samfunnet man jobber i er viktigst. Det syns vi stemmer med Kjersti i og med at hun hadde erfaring med samme type arbeid. En annen informant vi også syns har kjennetegn av denne turisttypen er Veronika. Hun var hele tiden klar på at hovedformålet og grunnen for å reise var for å hjelpe. Veronika var klar på at det ikke går å komme utenom noen selvsentrerte faktorer, men uten tvil reiste hun ikke kun for å ha det gøy. I tillegg sa hun også at grunnen for at hun valgte samfunnsbasert arbeid var hennes interesse for mennesker. Vi har også tolket at Veronika kjennetegner denne turisttypen på grunn av hennes interesse for å hjelpe andre.

Oppsummert er det ikke til å komme utenom at deler av motivasjonen består av selvsentrerte faktorer i en slik type reise. Selv om to informanter ikke ga uttrykk i denne sammenheng for at de reiste for personlige grunner har vi i andre deler av intervjuene sett at blant annet selvutvikling har hatt betydning. Basert på våre funn var det tydelig at individers interesser, erfaringer og kunnskap har påvirkning på motivasjon. Noe som kom tydelig frem var at så lenge frivillighetsturisme innebærer en kombinasjon av reising og frivillig arbeid så går det ikke å komme utenom de selvsentrerte faktorene. I denne sammenheng har vi tolket at kunnskap om fenomenet før reisen fant sted kan ha hatt betydning for motivasjonsfaktorene. For eksempel sa Marte at hun ikke ville utført frivillig arbeid igjen nå som hun vet mer om det. Men de fleste informantene syns frivillighetsturisme er et bra konsept og noe som bør fortsette, men mange har blitt mer bevisste på at det er viktig å velge organisasjoner som forsikrer deg om at man faktisk hjelper. Våre funn tilsier at motivasjonen for å kombinere reising med frivillig arbeid består av rekke selvsentrerte motivasjonsfaktorer, men også et grunnleggende ønske om å hjelpe befolkningen i samfunnet, og kan derfor betraktes som en kombinasjon av egoisme og altruisme.

5.0 KONKLUSJON

Gjennom vår besvarelse har vi fordypet oss i fenomenet frivillighetsturisme og vi har i løpet av disse månedene tilegnet oss mye interessant kunnskap. Vi startet dette prosjektet med en hensikt om å svare på følgende problemstilling: **“Hvilke motivasjonsfaktorer ligger til grunn ved valg av frivillig arbeid i utlandet”**? Med et utgangspunkt om å kartlegge motivasjonsfaktorer tilknyttet frivillighetsturisme har vi fokusert på følgende tre forskningsspørsmål for å besvare problemstillingen vår:

1. Hva kjennetegner opplevelsesdimensjonen ved kombinerer av reising og frivillig arbeid i utlandet?
2. Foreligger det forskjeller på motivasjonsfaktorer blant norske ungdommer og internasjonale funn?
3. Er motivasjonsfaktorene for å arbeide frivillig i utlandet altruistiske, egoistiske eller en kombinasjon?

På grunnlag av forskningsspørsmålene har vi foretatt en konklusjon basert på våre funn sett i sammenheng med teorien vi har benyttet i oppgaven. I teorikapittelet har vi presentert ulike motivasjonsteorier, både generelle teorier og reisemotivasjon. Motivasjon har som intensjon å beskrive hva som forårsaker det mennesker gjør, hvordan interesser skapes, hva som gjør oss engasjerte og grunnen til at vi velger en handling fremfor en annen (Lillemyr 2007). Våre resultater tilsier at enkeltmenneskers personlighet, verdier og hvilken fase i livet man befinner seg i, har betydning for motivasjonen til å arbeide frivillig i utlandet. Å tilfredsstille personlige ønsker og behov står sentralt ved motivasjon og frivillighetsturisme, behov for oppnåelse viser seg å være viktig i flere sammenhenger. Hvorfor man velger å kombinere reising og frivillig arbeid kan i bunn og grunn sies å utløses av enten en indre motivasjon eller en ytre motivasjon. Basert på våre tolkninger består motivasjon i henhold til frivillighetsturisme i størst grad av indre motivasjonsfaktorer som handler om at vi styres av oss selv, og at handlingen skjer på grunnlag av egne interesser og verdier. For eksempel henviser dette til å arbeide frivillig fordi du ønsker å utvikle deg selv eller på grunn av et karrierevalg. Motivasjonen kan også være styrt av ytre krefter, ved at noe eller noen har påvirkning for valget om å arbeide frivillig i utlandet, men dette

har gjennom forskningen ikke vist seg å være like sentralt. For eksempel kan det være at du føler et press på grunn av medier og fattigdomskrisen og føler at du må hjelpe (Lillemyr 2007).

Motivasjonen for å arbeide frivillig i utlandet mener vi er en kombinasjon av altruistiske og egoistiske motivasjonsfaktorer der man ikke kommer utenom selvsentrerte faktorer, spesielt grunnet to forhold. Først og fremst inneholder frivillighetsturisme å reise til et annet land og opplevelsen av nytt sted vil man ikke komme utenom. For det andre betaler den reisende selv for å arbeide frivillig, og da vil automatisk egne interesser og behov stå sentralt. For eksempel er det vanlig å foretrekke trygghet ved å bestille og organisere gjennom en organisasjon, mens andre i større grad vektlegger et bra opplegg for å styrke opplevelsen, og noen har et ønske om å oppleve en ny destinasjon. Slike faktorer kan betegnes som push-faktorer og pull-faktorer som driver en turist til å reise og som frister turisten til å reise.

I henhold til vår tolkning representerer motivasjonen for å kombinere reising og frivillig arbeid i størst grad push-faktorer, altså faktorer som driver turisten til å reise som utløses av behov som dukker opp i hverdagen. Dette referer til at motivasjonen styres av dine egne interesser og verdier (ytre motivasjon) og samsvarer med at motivasjonsfaktorene i stor grad er selvsentrerte faktorer (Ellingsen og Mehmetoglu 2005). Noen eksempel på push-faktorer fra våre funn var ønskene om å lære noe nytt, utforske verden, karrieremuligheter og utvikle eller utfordre seg selv. Et eksempel på at pull-faktorer ikke i like stor grad var styrende var uttalelsene om at en spesifikk destinasjon ikke var avgjørende eller hadde stor betydning for reisen. Selv om vi mener at motivasjonen i størst grad styres av push-faktorer, vil det kunne bestå av en kombinasjon med pull-faktorer, for eksempel uttalte flere at selve prosjektet var av betydning og det kjennetegner en pull-faktor. Våre funn tilsier at push-faktorer som rekreasjon og avslapping ikke er relevant i henhold til frivillighetsturisme. Dette mener vi tydeliggjør et skille mellom generell reisemotivasjonsteori og motivasjon for å arbeide frivillig i utlandet. Det er fordi generell reisemotivasjonsteori vektlegger at motivasjonen baserer seg på kombinasjonen av å komme seg bort fra en hektisk hverdag og et ønske om avslapping og moro. Frivillighetsturisme inkluderer så mye mer, som aktiv deltakelse i en fremmed kultur og et nytt lokalsamfunn og dermed kreves det sterke motivasjonsfaktorer for å kunne tilpasse seg dette. Dette igjen referer til at en slik type

reise ikke kan karakteriseres av kjennetegnene fra rekreasjonsmodus og adspredelsesmodus til Cohen.

I henhold til forholdet mellom altruisme og egoisme er det i størst grad kombinasjonen av et underliggende ønske om å hjelpe, samtidig dekke egne interesser og behov som er sentralt. Dette representerer at turisttypen «intermediate volunteers» der både samfunnets interesser og egne interesser verdsettes står mest sentralt, og det står i likhet med nyere motivasjonsteori i henhold til frivillighetsturisme som anser både altruistiske og egoistiske grunner som sentrale for motivasjonen. Tidligere teori fokuserte mest på altruisme, og det stemmer overens med våre funn at selvsentrerte faktorer er viktige motivasjonsfaktorer da våre funn i størst grad inkluderer slike faktorer. Et viktig forhold med turisttypene «shallow volunteers», «intermediate volunteers» og «deep volunteers» er at de ikke utelukker hverandre, men referer til i hvilken grad motivasjonsfaktorene er mest altruistiske, egoistiske eller en kombinasjon. Selv om de mest sentrale motivasjonsfaktorene fra våre funn er selvsentrerte faktorer er vår konklusjon sett i sammenheng med Simpson (2007) sin teori om at motivasjonsfaktorene i overflaten kan fremstå som selvsentrerte.

Det er spesielt to grunner til at vi mener motivasjonen består av en kombinasjon av altruisme og egoisme. Først og fremst fordi informantene i stor grad var bevisste sine selvsentrerte grunner, de prøvde ikke å skjule de og det mener vi styrker denne kombinasjonen. I tillegg kan ikke de selvsentrerte faktorene utelukkes, som også Wearing og McGehee (2016) mener. Wearing (2013) hevder at de selvsentrerte faktorene nødvendigvis ikke er egoistiske, kombinasjonen av altruistiske og selvsentrerte faktorer er en sterk mekanisme for samfunnsendring. Den andre grunnen er at resultatene av forskningen viste at motivasjonsfaktorene i størst grad var utløst av push-faktorer, det vil si at egne behov og interesser var styrende for valget. Et behov og en interesse i denne sammenheng kan være å utvikle seg selv basert på det arbeidet man gjør. Vi mener at nettopp dette styrker kombinasjonen av altruistiske og egoistiske grunner, i og med at man velger å kombinere reisen med arbeid og ikke bare reiser på en backpackertur der man også har et godt utgangspunkt for selvutvikling. Det er også viktig å understreke at vertssamfunnet i mange sammenhenger er avhengig av de frivillige arbeiderne.

Basert på eksisterende motivasjonsfaktorer mener vi at det i stor grad stemmer overens med våre funn, i og med at vi har funn som referer til alle motivasjonsfaktorene. Grabowski (2013) hevder at ingen motivasjonsfaktorer viser seg å være mer gjeldende enn andre, og at de varierer basert på personlighet, verdier og fase i livet. Vi er enige i at personlige forhold har medvirkning på motivasjon, men likevel representerer våre funn noen motivasjonsfaktorer som er mer gjeldende enn andre. De to motivasjonsfaktorene som stemmer best overens med litteraturen er kulturell neddykking og selvutvikling. Det kom klart frem at å oppleve en ny kultur, være en del av den en periode, og oppleve deres væremåte, tradisjoner og normer er viktig og i flere sammenhenger hovedgrunn for å kombinere en reise med frivillig arbeid. Dette forholdet kan skille frivillighetsturisme fra for eksempel charterturisme, og kan kobles til motivasjonen for backpackerturisme, ved at autentisitet er viktig. Selvutvikling viste seg å være viktig blant alle informanter i yngre alder, og stemmer overens med teorien om at dette særlig referer til yngre mennesker. Vi tolket at dette ikke var like relevant for vår eldste deltaker, hvor det også viste seg at hun representerte noen kjennetegn fra motivasjonsfaktoren sosial interaksjon som i teorien referer til eldre mennesker. Denne motivasjonsfaktoren var ikke relevant for noen andre informanter, og er derfor minst aktuell. I tillegg til disse to spesielt gjeldende motivasjonsfaktorene har vi funnet en ny blant våre informanter, som vi kaller for virkelighetsbilde. Denne innebærer å se fattigdom på nært hold, se hvor dårlig det faktisk er i det samfunnet du skal til. Faktoren handler om å oppleve det, ikke bare høre om, og se elendighetene på TV og i medier.

Oppsummert består våre funn av fem sentrale motivasjonsfaktorer som representerer en kombinasjon av selvsentrerte faktorer og et grunnleggende ønske om å hjelpe. Motivasjonsfaktorene er i størst grad selvsentrerte og det mener vi ikke er til å komme utenom i henhold konseptet frivillighetsturisme, men et ønske om å hjelpe og gjøre en forskjell er helt klart grunnleggende. Basert på eksisterende teori står motivasjonsfaktorene fra våre funn i samsvar med teorien spesielt i forhold til sentrale faktorer. I tillegg har vi funnet noen ulikheter som vi har valgt å betrakte som egne motivasjonsfaktorer. Vi har valgt å betrakte «opplevelsen» som en egen motivasjonsfaktor, og grunnen til det er at turistopplevelsen i henhold til en slik reise består av individuelle ønsker og behov, og representerer en rekke ulike dimensjoner for eksempel i forhold til type arbeid. Våre hovedfunn representerer følgende fem motivasjonsfaktorer:

- Kulturell neddykking
- Selvutvikling
- Virkelighetsbilde
- Opplevelse
- Hjelp

6.0 KRITIKK

Underveis i arbeidet med oppgaven har vi merket oss svakheter i henhold til resultatene, og derfor kunne noe vært gjort annerledes. Først og fremst er store deler av teorien om frivillighetsturisme og motivasjonen bak hentet fra Wearing og McGehee (2013). Vi har hovedsakelig benyttet dem som hovedkilde. Grunnen til det er at Wearing er en svært sentral forfatter i henhold til frivillighetsturisme, og annen litteratur er ofte avgrenset til å gjelde frivillighetsturisme på en spesifikk destinasjon, eller tar utgangspunkt i spesifikke målgrupper.

Underveis i analysearbeidet og tolkning av funn har vi merket oss at en informant skiller seg fra de andre, og dette antar vi er fordi vedkommende var fire år eldre enn det de andre informantene var da det frivillige arbeidet ble utført. Det kan derfor tenkes at vi skulle rekruttert deltakere med litt nærere aldersforskjell i henhold til hvor gamle de var da arbeidet ble utført, selv om dette var vanskelig å forutse på forhånd.

Siste forhold er at vi kun har intervjuet jenter som gjør at utvalget kan være skjevt. Vi har ikke tatt kjønn i betraktning for oppgaven, og ved rekruttering har vi kun kommet i kontakt med jenter. Våre resultater er derfor et resultat av dette, og vi kan ikke si at våre funn gjelder begge kjønn.

7.0 LITTERATURLISTE

Apostolopoulos, Yiorgos, Stella Leivadi og Andrew Yiannakis 1996. The Sociology of Tourism: Theoretical and empirical investigations. Routledge.

Benson, Angela 2011. Volunteer Tourism: Theoretical frameworks and practical applications. Routledge.

Cohen, Erik 2004. Contemporary Tourism: Diversity and Change. Elsevier.

Ellingsen, Kristen Albert og Mehmet Mehmetoglu 2005. Perspektiver på markedsføring av reiseliv. Eide forlag.

Ibenfeldt, Cathrine von 2015. Consumer Behavior; An European Outlook. Pearson Education Limited

Jacobsen, Dag Ingvar 2015. Hvordan gjennomføre undersøkelser?: innføring i samfunnsvitenskapelig metode. 3. utg. Cappelen Damm.

Jacobsen, Jens Kristian Steen og Arild Viken 2014. Turisme, fenomen og næring. 3.utg. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Jacobsen, Jens Kristian Steen og Kjartan Eide 2002. Turisme: turister og samfunn. Oslo: Gyldendal akademisk.

Johannessen, Asbjørn, Per Arne Tufte og Line Christoffersen 2016. Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode. 5.utg. Oslo: Abstrakt Forlag AS.

Kaufmann, Geir og Astrid Kaufmann 2015. Psykologi i organisasjon og ledelse. 5 utg. Fagbokforlaget.

Kilroy. Turer og aktiviteter: Frivillig arbeid. Lesedato: 21.02.2017 <http://travels.kilroy.no/turer-og-aktiviteter/frivillig-arbeid?categoryId=82,80,81>

Lillemyr, Ole Fredrik 2007, Motivasjon og selvforståelse, Universitetsforlaget.

Lyngnes, Sølvi 2007. Kultur og turistattraksjon: Jakten på det norske, jakten på opplevelser. Universitetsforlaget.

Oekonomi. Ordliste. Category.A. Lesedato 22.02.2017
<http://oekonomi.no/ordliste/category/a/>

Ooi, Natalie og Jennifer H. Laing 2010. Backpacker Tourism: sustainable and purposeful? Investigating the overlap between backpacker tourism and volunteer tourism motivations. I Journal of Sustainable Tourism, 191 - 206. Utgave 18.

Schiffman, Leon G, Leslie Lazar og Håvard Hansen 2012 Consumer Behaviour: A European Outlook. Utgave 2. Pearson Education Limited.

UNWTO. Content. Why Tourism. Lesedato 22.02.2017 <http://cf.cdn.unwto.org/content/why-tourism>

Wearing, Stephen 2002. Volunteer Tourism: Experiences that makes a difference. CABI Publishing.

Wearing, Stephen og Nancy Gard McGehee 2013. International Volunteer Tourism; integrating Travellers and Communities. CABI Publishing.

Vedlegg 1 - Intervjuguiden

Innledning

- Presentasjon av forsker
- Informasjon om prosjekt og hva spørsmålene omhandler
- Si noe om konsekvenser ved å være med på intervjuet, for eksempel tilbakemelding på resultat
- Gjennomgå hvordan intervjuet dokumenteres, hva som gjøres med datamaterialet når prosjektet er avsluttet
- Garantere anonymitet eller sikre tillatelse til å bruke dataene hvis informanten skal kunne identifiseres
- Informere om informantens rett til å avslutte intervjuet når som helst
- Antyde hvor lenge intervjuet vil vare

Faktaspørsmål

1. Hvor gammel er du?
2. Har du utdanning eller jobb?
3. Hva er dine interesser?

Introduksjonsspørsmål

1. Har du mye erfaring med å reise? Fortell gjerne litt.
2. Hvor har du reist?
3. Foretrekker du å reise alene eller med andre? Hvorfor?
4. Hvor får du reiseinspirasjon fra?
5. Foretrekker du å organiserer en reise selv eller gjennom en turoperatør?
6. Hva tenker du på når du hører begrepet «frivillighetsturisme»?

Overgangsspørsmål

1. Det er ulike organisasjoner som organiserer frivillig arbeid i utlandet, har du kjennskap til noen?
2. Hvilken organisasjon reiste du med?
 - a. Hvorfor valgte du å bruke en norsk/internasjonal aktør?

b. Har du kjennskap til internasjonale organisasjoner som organiserer frivillig arbeid?

Hvis ja, hvilke?

3. Hvor arbeidet du frivillig?

Hva var grunnen til at du valgte akkurat denne destinasjonen?

4. Hvor lenge varte oppholdet?

5. Hvor gammel var du når du arbeidet frivillig?

6. Kombinerte du frivillig arbeid med annen type reising? For eksempel som en del av en backpacker tur.

7. Hadde du mye kunnskap om frivillig arbeid i utlandet før du selv bestemte deg for å prøve?

8. Har du jobbet frivillig med andre prosjekter, hvor du ikke har betalt for å arbeide?

9. Har du kjennskap til noen organisasjoner som ikke tar penger for å organisere frivillig arbeid?

Frivillighetsturisme

1. Hvorfor tror du trenden “frivillighetsturisme” blir mer og mer attraktiv?

2. Hva tror du er grunnen til at andre velger frivillig arbeid med mennesker i stede for dyr, natur eller miljø?

3. Hvordan ville du forklart “frivillighetsturisme” til andre som ikke har hørt om det før?

Motivasjon

1. Hvordan kom du frem til at du ville kombinere reising og frivillig arbeid?

a. Ble du påvirket til å dra? For eksempel venner eller media.

b. Hva var hovedgrunnen til at du valgte å reise frivillig?

2. Hva vektla du ved planleggingen av frivillig arbeid i utlandet?

3. Hvilke behov var viktigst for deg å avdekke i forhold til reisen? (eks; pris, kvalitet, sted, kultur, tid, opplevelse)

4. Føler du at du hadde mye informasjon om hva du kunne forvente deg før avreise, og var du godt nok forberedt på det du møtte?

5. Var det en spesiell grunn til at du reiste på det tidspunktet du gjorde? (eksempel; på grunn av endt studier, friår osv..)

6. Hva fikk deg til å velge å samfunnsbasert arbeid i stedet for dyr eller natur og miljø?
7. Hva slags samfunnsbasert arbeid utførte du? Hvorfor akkurat dette?
8. Mye forskning viser at motivasjonsfaktorer for å utføre frivillig arbeid ofte er selvsentrerte faktorer, det vil si at egne behov settes i sentrum (for. eks. selvutvikling, møte andre kulturer og mennesker, lære og erfare, oppleve verden osv..) Hva er ditt forhold til dette?
9. Det har vært en del fokus på at “frivillighetsturisme” (spesielt samfunnsbasert arbeid) oppfattes egoistisk med tanke på at man på et tidspunkt forlater de man har tilbrakt tid med. Hva tenker du om det?
10. Hvis du skulle oppsummert med tre motivasjonsfaktorer som var hovedgrunn til at du reiste, hva vil de være?

Opplevelsesdimensjonen

1. Hva var det viktigste du ønsket å oppleve under reisen?
2. Det finnes fem turist moduser som har til hensikt å forklare hvorfor turistene reiser, og hvilke opplevelser de søker. Kan du prøve å plassere deg selv i et av disse modusene? Begrunn valget.
 - a. Rekreasjonsmoduset
 - b. Adspredelsesmoduset
 - c. Opplevelsesmoduet
 - d. Utforskermoduset
 - e. Det eksistensielle moduset

Avsluttning

1. Føler du at reisen møtte dine forventninger?
2. Forandret du deg under turen, eller fikk nye perspektiver på ting? I så fall på hvilken måte?
3. Følte du at du hadde bidratt med noe til lokalsamfunnet da du var tilbake?
4. Har du fått noen fordeler i etterkant av at du har arbeidet frivillig (For eksempel stilt sterkere i jobbsøknadsprosessen, søkt en jobb som krever utenlandserfaring osv..)

5. Ville du utført frivillig arbeid i utlandet igjen? Hvorfor, hvorfor ikke?
6. Hvis du skal anbefale frivillig arbeid i utlandet til andre, hva ville du lagt vekt på?
(Eksempel: En spesiell aktør du anbefaler, et spesielt type arbeid, noe en bør forberede seg spesielt godt til, sted, tidspunkt, lengde på reise).
7. Hva tror du om “frivillighetsturisme” i fremtiden? (Vil det bli mer/mindre av det, vil det bli en form for masseturisme, vil det bli betegnet som bærekraftig..)

Vedlegg 2 - Forklaring av modusene til informantene

Autentisk = betegner i dagligtale noe som er ekte, opprinnelig, originalt eller som har egenart

Rekreasjonsmodus

Reisen som en rekreasjonsopplevelse kan tilsvare alle former for underholdning.

Rekreasjonsturister trives med inautentiske hendelser, det viktigste for dem er at de morer seg med underholdning som for eksempel kino og teater. Turisten ønsker å oppnå en følelse av velvære i en slik opplevelse, i tillegg muligheten til å lade opp de fysiske og mentale kreftene. For denne turisten er det “å lade opp batteriene” motivasjonen for å reise. De ønsker ikke å oppnå selvrealisering eller å utvikle seg selv. Rekreasjonsturisten finner opplevelser på destinasjonen interessante, men de har ikke nødvendigvis noen formeninger om hva de vil oppleve, og hvor de vil reise. Målet er rekreasjon, nytelse og underholdning.

Adspredelsesmodus

Reisen som en adspredelsesopplevelse er å være ute etter en midlertidig flukt fra den rutinepregede hverdagen, det er flukt fra det kjedelige i hverdagen som motiverer de til å reise. Turisten ser på deres hverdag som meningsløs, derfor ønsker de å reise for å “helbrede” kropp og sinn. For turisten er autentiske opplevelser ikke så viktig. Adspredelsesturisten kan foretrekke for eksempel sydenferie, der de kan komme seg vekk fra hverdagen.

Opplevelsesmodus

Turisten i opplevelsesmodus ønsker å oppleve noe autentisk utenfor egen kulturell verden, der de kan oppleve noe annerledes og nytt, for eksempel kan dette være en annen kulturell livsstil. Turisten i dette moduset er motivert for å reise siden de søker etter det som er autentisk. Selv om turisten søker etter det som er autentiske og annerledeshet et annet sted, vil de aldri ta til seg lokalbefolkningens “levemåte”, de vil alltid være en turist. Turisten i dette moduset vil gjerne dra til et sted hvor masseturisten ikke dra til, hvor de kan oppleve nye kulturer og det som er autentiske.

Utforskermodus

Turister som søker utforskende opplevelser prøver å oppnå mening og oppleve det autentiske i en “annen” kultur. Det vil si det lokale og kulturelle, meningen og betydningen i samfunnet du befinner deg. Engasjementet i den “andre” kulturen, deres liv, væremåte, tradisjoner og liknende er viktig. Turisten prøver å være en del av dette, men uten å forplikte seg fullstendig til det. Turisten har gjerne vært en del av flere ulike kulturer og prøver å finne en som best passer en selv. Turisten prøver å finne en kultur som passer egne ønsker og behov i håp om å “finne seg selv”. Det kan for eksempel dreie seg om å endre holdninger og verdier, eller å få andre perspektiver på livet. Det sentrale er altså å finne mening i eget liv, i andres liv. Turisten er ikke alltid klar over egne behov, og går fra kultur til kultur uten å være helt sikker på hvem man er og hvor man hører hjemme. Eksempel på slike type turister kan være en typisk backpacker som reiser mellom flere land og flere kulturer.

Det eksistensielle modus

Turister som søker slik type opplevelser ønsker å engasjere seg og fordype seg i en fremmed kultur. Det som kjennetegner en eksistensiell turist er at de søker etter opplevelser som gir dem mening og som har stor betydning for dem. Turisten ønsker å forplikte seg og være en del av et samfunn. Det nye samfunnet er det mest meningsfulle for turisten. Noen vil ønske å knytte seg helt til samfunnet, bli en del av lokalbefolkningen og starte et liv der, mens andre beveger seg mellom to samfunn på grunn av årsaker som forhindrer dem å flytte permanent. Mange av turistene velger å reise til steder hvor de har en slags tilknytning, som for eksempel slektninger.

Vedlegg 3 - Transkribert intervju Lena

Informasjon om informant:

Navn: Lena Olsen

Anonymitet: Kan oppgi navn

Innledning

- Presentasjon av forsker
- Informasjon om prosjekt og hva spørsmålene omhandler
- Si noe om konsekvenser ved å være med på intervjuet, for eksempel tilbakemelding på resultat
- Gjennomgå hvordan intervjuet dokumenteres, hva som gjøres med datamaterialet når prosjektet er avsluttet
- Garantere anonymitet eller sikre tillatelse til å bruke dataene hvis informanten skal kunne identifiseres
- Informere om informantens rett til å avslutte intervjuet når som helst
- Antyde hvor lenge intervjuet vil vare

Faktaspørsmål

1. Hvor gammel er du?
- 24, blir 25 i juni
2. Har du utdanning eller jobb?

- Ja jeg jobber i en bolig for utviklingshemmede. Jobbet der i 4 år, har en fast stilling der på 20 prosent. Også går jeg siste år her på Høyskolen Kristiania på Salgsledelse.

3. Hva er dine interesser?

- Trene, være med venner, reise.

Introduksjonsspørsmål

1. Har du mye erfaring med å reise? Fortell gjerne litt.

- Ja litt. Mest store turer eller charter: Både og egentlig.

2. Hvor har du reist?

- Alt fra Tyrkia til Afrika, Asia, USA, Norge, Sverige, England.

3. Foretrekker du å reise alene eller med andre? Hvorfor?

- Med andre. Jeg vet ikke men jeg er en person som klarer meg fint alene, meg jeg syns det kan bli litt stusselig. Jeg husker bare jeg var i Barcelona med venninna mi og hun hadde vondt i hodet så skulle jeg gå ut å spise alene og da følte jeg meg ganske sånn stusselig og jeg satt der og bare se her spiser jeg alene. Ja, tryggere med andre, litt godt med reisefølge.

4. Hvor får du reiseinspirasjon fra?

- Det er vel sikkert de jeg angås med, sosiale medier og slikt ting. Jeg har jo venninner som er veldig glad i å reise også, sikkert blitt påvirket der.

5. Foretrekker du å organiserer en reise selv eller med hjelp fra en turoperatør?

- Egentlig å organisere selv, men samtidig så er det litt sånn, det spørs det hva jeg skal. Bruke turoperatører til sånne store turer som backpacking og sånt.

6. Hva tenker du på når du hører begrepet “frivillighetsturisme”?

- Frivillig turisme, jeg tenker frivillig arbeid kanskje. Eller altså frivillig turisme, ja, hva er turisme på norsk igjen a. Turisme, ja turisme. Frivillig arbeid i utlandet.

Overgangsspørsmål

1. Det er flere organisasjoner som organiserer frivillig arbeid i utlandet, har du kjennskap til noen?

- Ja. Hvertfall Atlantis som jeg reiste med. Hørt om mange andre, men kommer ikke på noen akkurat nå.

2. Hvilken organisasjon reiste du med?

- Atlantis.

a) Hvorfor valgte du å bruke en norsk/ internasjonal organisasjon?

- Var vel egentlig fordi de hadde de destinasjonene jeg hadde lyst til å reise til også var det kanskje billigst tror jeg. Ut i fra hva jeg så på nettsiden. Hadde søkt rundt på de fleste andre aktørene og veid litt opp og ned og så litt på hvor lenge man kan være borte og.

b) Har du kjennskap til internasjonale organisasjoner som organiserer frivillig arbeid? Hvis ja, hvilke?

- Altså har jo hørt om det. Har jo også hørt om mer ekstremt frivillig enn hva jeg var med på, men jeg husker ikke helt hva de heter akkurat nå.

3. Hvor arbeidet du frivillig?

a) Hva var grunnen til at du valgte akkurat denne destinasjonen?

- I India, Goa. Egentlig så valgte jeg Filippinene. Men så var det tyfon tå måneder før akkurat da vi skulle kjøpe billettene, så da ble det India i stede. Så det var på en måte bare, det hørtes veldig greit ut å dra til India. Det var mange steder man kunne velge mellom men for meg var det litt sånn nesten det samme, men samtidig var det egentlig Filipinene jeg hadde sett for meg men så India hørtes bra ut.

4. Hvor lenge varte oppholdet?
- I 2 måneder
5. Hvor gammel var du når du arbeidet frivillig?
- 22 år
6. Kombinerte du frivillig arbeid med annen type reising? For eksempel som en del av en backpacker tur.
- Ja. Det var liksom ikke backpacking men vi spurte om de kunne sette opp et eget opplegg for oss for vi reiste en uke først, tog tok, hadde egen taxisjåfør, dro på ulike hoteller og fikk på en måte oppleve området før vi jobbet som frivillig da. Var i India, Goa typ, langs kysten nedover, et stykke. Også dro jeg hjem fordi jeg ble syk, også han jeg dro med reiste videre da. Det var også planlagt egentlig. Jeg skulle være lengere enn 2 måneder, vi hadde egentlig ikke noe begrep på hvor lenge vi skulle være men så fikk jeg lungebetennelse, også trodde jeg egentlig ikke det var så ille, tenkte jeg bare var litt forkjøla og at det gikk over neste uke og neste uke så jeg ble egentlig forkjølet med en gang jeg kom dit. Men sånn i ettertid når jeg har hørt på videoer så hoster jo ungene hele tiden men jeg la ikke merke til det selv. Og da var det så ille at det var nesten ikke forsvarlig å være der pga. de da, så da sa de at det var bedre at jeg reiste hjem. Og jeg hostet jo, jeg var så sliten og de jeg var på rom med fikk jo ikke sove de heller for jeg bare hostet. Jeg ville jo være så lenge som mulig så jeg bare drøyde det og sa at nå har jeg hostet så lenge at det går over snart. Prøvde å ta det litt rolig, men den satt skikkelig. Jeg hadde den jo et halvt år etter jeg kom hjem også. Så ja kjiperen.
7. Hadde du mye kunnskap om frivillig arbeid i utlandet før du selv bestemte deg for å prøve?
- Nei ikke egentlig, kanskje mer det at jeg hadde lyst til å finne på noe. Jeg hadde et lite friår og jeg visste ikke helt hva jeg skulle og sånt, og da tenkte jeg det var fint å gjøre det da i stede for å reise på mange andre sydenturer.
8. Har du jobbet frivillig med andre prosjekter, hvor du ikke har betalt for å arbeide?

- Ja, for eksempel på Hove, på mobilladestasjoner, crew på karriereuke, crew på vinterfest. Mye sånn småfrivillig arbeid.

9. Har du kjennskap til noen organisasjoner som ikke tar penger for å organisere frivillig arbeid?

- Røde Kors, vet ikke, kanskje UNICEF. Vet det finnes, for vi sjekket også opp det til Brasil. Men vi ville på en måte ha opplegget rundt ellers også, ikke bare frivillig. Så var det mange på vår alder som skulle dit, og sånne ting og det hadde jo litt å si da.

Frivillighetsturisme

1. Hvorfor tror du trenden “frivillighetsturisme” blir mer og mer attraktiv?

- Jeg vet ikke jeg. Det er jo veldig populært å oppleve ting, ikke bare ligge på stranden og slappe av, men å ha kunnskap og. Litt usikker på hvorfor men man er jo interessert i å lære kanskje da.

2. Hva tror du er grunnen til at andre velger frivillig arbeid med mennesker i stede for dyr, natur eller miljø?

- Tror kanskje viss at det kan være litt vanskelig å jobbe med dyr om man ikke har den interessen eller mennesker, altså vi alle har jo interesse av hverandre. Så det er jo kanskje litt lettere å velge å jobbe med mennesker da enn med andre hvor man kanskje ikke har helt den fulle forståelsen.

3. Hvordan ville du forklart “frivillighetsturisme” til andre som ikke har hørt om det før?

- Nei det blir vel kanskje å legge begrepet på at det er gratis arbeid, eller hva jeg skal si for noe. Det er jo jobb, frivillig. Og at det går mye på det samme da.

Motivasjon

1. Hvordan kom du frem til at du ville kombinere reising og frivillig arbeid?

- Det var mest at jeg hadde lyst til å oppleve mest mulig på kortest mulig tid og se mest mulig, få med meg alt, at jeg på en måte har runda stedet før man. Så man ikke trenger å dra tilbake fordi man føler man har noe uoppgjort.

a) Ble du påvirket til å dra? Av for eksempel venner eller media.

- Ja ble jo egentlig det da. Eller jeg dro jo med en kompis og vi switcha det egentlig til hverandre, også var det mer sånn ja det hørtes bra ut. Så ble jeg kanskje påvirket av at han hadde lyst og jeg hadde lyst og sånt.

b) Hva var hovedgrunnen til at du valgte å reise frivillig?

- Var mer det at jeg ville reise på en lenger tur, og være på et og samme sted, ikke være over alle steder da. Og da hørtes det veldig greit ut også var det det at jeg hadde lyst til å gjøre noe, få mest mulig ut av oppholdet. I og med at jeg hadde studert to år før og tok et friår og da var det viktig for meg at jeg hadde gjort noe nyttig for meg.

2. Hva vektla du ved planleggingen av frivillig arbeid i utlandet?

- Hadde jo egentlig tenkt til å studere barnevern eller sykepleien. Så jeg vektla egentlig noe som gikk med det sånn at jeg fikk testa det ut, om det var det jeg egentlig hadde lyst til, om det var noe for meg. Siden jeg hadde gått et år førskolelærer, og syns på en måte ikke at det traff meg helt. Men da tenkte jeg kanskje barnevern eller sykepleien og da ville jeg på en måte gjøre noe som omhandlet det da. Så jeg fant jo ut at det var ikke det jeg hadde lyst til.

3. Hvilke behov var viktigst for deg å avdekke i forhold til reisen? (eks; pris, kvalitet, sted, kultur, tid, opplevelse)

- Det var kanskje opplevelsen. Få mest mulig ut av oppholdet og ja. Den var kanskje den kulturforskjellen, få den litt på nært hold da. Jeg var jo også i Sør-Afrika i fem uker når jeg gikk idrett årsstudium. Da var vi også i flere slumområder hvor jeg kanskje hentet litt inspirasjon fra hvor jeg så at det var veldig mye rart da, og syns det så veldig interessant ut og se litt mer på hva det her var for noe. Lære mest mulig om det, og utforske litt da. Pris hadde litt å si, for det var ganske dyrt følte jeg. Men samtidig også så sjekket vi Røde

Kors hvor det er gratis, så var det litt sånn jeg vi betalte 17 tusen men ja. Pris og kvalitet. Men det var sånn hvis det var en organisasjon som kostet 5000 mer så klart den billigste av de.

4. Føler du at du hadde mye informasjon om hva du kunne forvente deg før avreise, og var du godt nok forberedt på det du møtte?

- Ja egentlig. Det var kjempe bra, vi fikk på en måte et skriv der vi fikk informasjon om alt, alt fra at de slo ungene med pisk til deltagere liste med fulle navn til de som skulle være på campus. Så fikk veldig god informasjon. Spurte om mye, og de svarte veldig godt. Tok tingene jeg fikk informasjon om litt for gitt, var litt sånn; jaja det kommer jo ikke til å skje. Det kan hende at de advarer om det bare sånn tilfelle det skulle skje at sånn er det. Men det var jo virkelig sånn. Tror ikke jeg skjønnte helt hva som sto i informasjonsbrevet, tok det litt sånn for gitt. Blir ikke det samme å lese det som å stå i det. Men jeg tenkte jo litt sånn over det for det sto at de oppfordret oss til å følge deres regler på barnehjemmet, men det var sånn nei herregud det kommer jeg ikke til å gjøre. Men man gjorde jo ikke det heller da, men det var litt sånn at når man så de sto og slo så kan man liksom ikke ta til side de som jobber der og si sånn der gjør man ikke. Så det var litt sånn kjipt å stå å se på da.

5. Var det en spesiell grunn til at du reiste på det tidspunktet du gjorde? (Eksempel; på grunn av endt studier, friår osv..)

- Nei, det var kanskje at det var mer naturlig at jeg jobbet til over jul også reise jeg 4 januar. Hadde friår. Så jeg hadde det halvåret på å reise, også bestemte meg for skole og sånt. Også tok jeg opp noen fag før jul da, så var liksom ferdig med det

6. Hva var grunnen til at du valgte samfunnsbasert arbeid i stedet for dyr eller natur og miljø?

- Tror det handler helt klart om at jeg var usikker på karrierevalget mitt. At jeg ville teste ut det mest mulig, tilegne meg mest mulig informasjon før jeg tok valget om studie, men tanken på at jeg hadde bommet to ganger tidligere

7. Hva slags samfunnsbasert arbeid utførte du? Hvorfor akkurat dette?

- På dagtid var jeg på et barnehjem, og på ettermiddagen var jeg i et slumområde, hvor vi hjalp de med lekser og ja bare var med de. Vi kunne velge mellom ulike ting, også jobber jo jeg på et bolig for utviklingshemmende, så jeg følte den biten med spesiell behov hadde jeg hatt mye av hjemme da. Man hører veldig mye om barnehjem ikke sant, det er det alle snakker om føler jeg da, så jeg følte den var bankers. Det de de slumområdene var mye av det samme jeg så i Cape Town da, hvor de bo opp på hverandre og sånt, så det var nok inspirasjon der fra.

8. Mye forskning viser at motivasjonsfaktorer for å utføre frivillig arbeid ofte er selvsentrerte faktorer, det vil si at egne behov settes i sentrum (f. eks. selvutvikling, møte andre kulturer og mennesker, lære og erfare, oppleve verden osv..) Hva er ditt forhold til dette?

- Ja det stemmer jo det, føler jeg. Jeg hadde jo lyst til å lære om hva de driver med og tilegne meg mest mulig informasjon om hva de gjør. Føler jo at det stemmer.

9. Det har vært en del fokus på at frivillighetsturisme (spesielt samfunnsbasert arbeid) oppfattes egoistisk med tanke på at man på et tidspunkt forlater de man har tilbrakt tid med. Hva tenker du om det?

- Ja. Jeg synes det var kjempe tøft å dra derfra. Jeg gråt kjempe masse. Da jeg var der var det jo barn som ble satt igjen på gata, som vi plukket opp og var med, også skulle vi bare si hade, de skjønnte jo ingenting. Man skjønner jo at de blir skadet av det her. Det er vel kanskje ikke egoistisk, jeg synes det er mer fint å hjelpe andre enn egoistisk. Jeg skjønner at det er veldig fælt for de. Veldig vanskelig, veldig vanskelig.

10. Hvis du skulle oppsummert med tre motivasjonsfaktorer som var hovedgrunn til at du reiste, hva vil de være?

- Man får oppleve store kulturforskjeller, lærer kanskje mye om seg selv og at man får oppleve et helt annet land da. Jeg vet ikke om det går under kulturforskjeller da

Opplevelsesdimensjonen

1. Hva var det viktigste du ønsket å oppleve under reisen?

- Jeg ville kanskje oppleve den kulturforskjellen, få den på nært hold. Selv om jeg har sett sånn overfladisk og vært i slumområder, ja komme litt tett inn på

2. Kan du prøve å plassere deg selv i en av disse modusene? (informant får en kort og konkret forklaring per modus)

a. Rekreasjonsmodus

b. Adspredelsesmodus

c. Opplevelsesmodus

d. Utforskendemodus

e. Det eksistensielle modus

- Opplevelsesmodus. Jeg hadde lyst til å tilegne meg mest mulig erfaring før jeg tok et karrierevalg egentlig. Føler selv at jeg er en veldig engasjert person da, som er med på alt mulig av sånne ting. Det var kanskje at jeg synes det ga liksom ikke mening å dra til Thailand i 3 uker for å slappe av, jeg ville suge til meg så mye informasjon, lærte litt ikke bare kose meg.

Avslutning

1. Føler du at reisen møtte dine forventninger?

- Ja absolutt. Veldig, eller ja. Jeg er kjempe fornøyd. Litt det opplegget som var på Campus da, vi fikk prøve indiske klær, henda maling, sånne aktiviteter på campus som vi ikke hadde regnet med. Det var opplegge og party, strender som de kjørte oss frem og tilbake, det var egentlig veldig bra. Jeg hadde forberedt på okey nå skal jeg brette opp armene og jobbe skikkelig her, men det var jo ikke sånn. Det var mer hyggelig. Jeg trodde

jo også at det skulle være litt lengere dager og sånne ting. Kjempe godt mat, man fikk prøve ekte indisk mat

2. Forandret du deg under turen, eller fikk nye perspektiver på ting? I så fall på hvilken måte?

- Ja absolutt, det er jo som jeg sier til de fleste jeg møter som spør om reisen og slike ting. Man kan jo høre mye stygt og mye rart og sånne ting, også tar man det litt for gitt, men når du er der selv så er det sånn shit, trodde ikke at det gikk an da. Vi ble introduserte for slåing og sånne ting, ja det var mye mye rart. Visste ikke at jeg ble så påvirket som jeg ble egentlig. Jeg tror det er derfor jeg ble så syk, forkjølelsen satt veldig godt. Jeg følte meg så sinnssykt sliten. De ungene dro jo i alle bein og armer, de var over deg hele tiden, de sugde jo ut all energien. Jeg tror også at det er derfor man er der noen timer på dagen, også drar man hjem å slapper av i noen timer før man går på neste post da. Så jeg er veldig glad for at jeg fikk den fri perioden, til å bare summere hodet litte gran. Det var ikke sånn at vi fikk tid til å sole oss eller noe, det var bare sånn at vi kunne lufte oss litt da. Jeg satt pris på det jeg hadde, føler at jeg var veldig reflektert da, over små ting.

3. Følte du at du hadde bidratt med noe til lokalsamfunnet da du var tilbake? Hvordan?

- Ja, det gjorde jeg.

4. Har du fått noen fordeler i etterkant av at du har arbeidet frivillig (For eksempel stilt sterkere i jobbsøknadsprosess, søkt en jobb som krever utenlandserfaring osv..)

- Ja. Jeg er jo også frivillig i studentunionen. Jeg jobber jo frivillig fra januar – februar da, og den søknadsfristen her var jo i september ish. Jeg merka sånn at okey, du har jobbet frivillig før, så jeg vet hva frivillig arbeid er da. Og der er det jo frivillig arbeid som går over et år, så jeg følte jeg kunne legge vekt på den. Jeg hadde også jobbet frivillig på Hove den sommeren, så jeg følte at det slo veldig bra an da. Det har jeg hørt med de etterpå, og de er veldig takknemlig for folk som vet hva frivillig arbeid er da. Så det føler jeg absolutt har en fordel

5. Ville du utført frivillig arbeid i utlandet igjen? Hvorfor, hvorfor ikke?

- Ja. Det er en veldig fin ting å gjøre, også fordi jeg har lyst til å lære mest mulig, ikke bare vært i steder. Gjøre noe ut av det. Man må gi for å få da. Ville reiste et annet sted tror jeg. Men samme greie kunne jeg absolutt gjort. Man har jo friperioder i helgene og man kan reise bort å gjøre mye annet, treffer mennesker fra hele verden, det er også veldig viktig for meg å være åpen for å bli kjent med folk. Kunne absolutt gjøre det igjen

6. Hvis du skal anbefale frivillig arbeid i utlandet til andre, hva ville du lagt vekt på?

(Eksempel: En spesiell aktør du anbefaler, et spesielt type arbeid, noe en bør forberede seg spesielt godt til, sted, tidspunkt, lengde på reise).

- Tror det er den hele totalopplevelsen av å kinne bidra. Men får så enormt mye tilbake da, ved å kunne gi litt. Jeg anbefaler hvertfall en måned, hvis du skal kunne bli kjent med alle egentlig. Jeg føler en uke blir litt sånn ut og inn, litt sånn unødvendig. Anbefaler egentlig så lenge som mulig, det var jo folk som var der i 3-4 måneder, de fikk et veldig sterkt bånd da, både til de som jobbet der og barna. Anbefaler Atlantis på det sterkeste, eneste kan være at man føler at organisasjonen drives av penger, men det er jo helt klart, de må jo få lønna de også. Vi spurte de hvor mye de fikk av pengene vi betalte, og det var ikke mye for å si det sånn. Og hvis vi ville spytte inn 50 kr til de, så var det plass til et barn et år på barnehjemmet. Vi betalte sånn 17 tusen hver og de fikk ikke noe av det. Så det var sånn at vi kjøpte masse ting og ga dem penger. Vi la også ut på facebook om noen som hadde lyst til å gi oss penger, så kunne vi gi det til de og det kom godt med

7. Hva tror du om “frivllighetsturisme” i fremtiden? (Vil det bli mer/mindre av det, vil det bli en form for masseturisme, vil det blir betegnet som bærekraftig..)

- Jeg tror det bare vil slå bedre an jeg. Jeg syns jeg bare hører om flere og flere som egentlig tenker på det, men jeg tror ikke det er så mange som har kunnskap om det, om hva det faktisk dreier seg om og ikke tør å dra alene. Det var jo folk i alle aldere der vi var. Jeg tror det faktisk vil så bra an i fremtiden jeg

